

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

město Pardubice

číslo 10 | říjen 2020

- 2** O čem se mluví... o pardubickém fotbalu s předsedou představenstva FK Pardubice Vladimírem Pitterem

- 3** Pardubice na špici výzkumu Město pro byznys

- 3** Ve městě pokračuje budování inteligentního parkování

- 4** Jubilejní 130. Velká pardubická letos jinak

- 12, 13** Ohlédnutí za oslavami Evropského města koní 2020

Pardubice

O čem se mluví...

... o pardubickém fotbalu s předsedou představenstva FK Pardubice Vladimírem Pitterem

Pardubický fotbalový klub má za sebou první odehrané zápasy v nejvyšší soutěži a jedním z těch, kteří za silným týmem stojí, je předseda představenstva FK Pardubice Vladimír Pitter.

Jak s odstupem času vychutnáváte postup do 1. fotbalové ligy?

Od našeho postupu uplynula již nějaká doba a na postupovou radost navázaly také dílčí úspěchy ve FORTUNA:LIZE. Na druhou stranu ta doba ještě není tak dlouhá, takže si vítěznou euforii stále vychutnáváme. Zároveň si zvykáme na pobyt mezi domácí elitou a vnímáme, že je to historický moment pro pardubický fotbal, na návrat do 1. ligy se v našem městě čekalo 51 let.

Liga má za sebou pět kol, jak vstup do soutěže hodnotíte?

Musím říct, že jsem spokojený. Ačkoliv rozlosování k nám nebylo přívětivé a hned od počátku jsme hráli s týmy, které se dlouhodobě pohybují v horní polovině tabulky, je sedmé místo pro všechny v klubu povzbuzením do další práce. Navázali jsme na výkony, které jsme předváděli uplynulou sezonu, a v podstatě ve stejném kádru se nám prozatím daří předvádět hru, která nás dovedla na aktuální 7. místo.

Svá utkání musíte hrát ve vršovickém Ďolíčku, co to v životě klubu změnilo?

To, že nemáme možnost hrát domácí utkání na „svém“ stadionu v Pardubicích nás mrzí, ale bereme to jako holou skutečnost. Ďolíček se pro nás stal druhým domovem, cítíme se tam dobře a prostředí je podobné tomu na Vinici. Tedy skromnější podmínky, ale nám to nevadí. Z pohledu organizačního je to o něco náročnější, ale máme okolo sebe šikovné lidi, kteří jsou dlouhodobě s klubem spojeni a tuto změnu spojenou s hraním domácích zápasů v Ďolíčku zvládají dobře. Musím zdůraznit, že nám hodně pomáhají lidé z vedení Bohemky, což je pro nás důležité. V úvodu sezony jsme si vyzkoušeli organizaci utkání běžného zápasu proti Teplicím, ale už za sebou máme také pořádání TOP utkání proti Slavii, kdy je organizace po všech stránkách mnohem náročnější. A zvládli jsme to.

Právě v utkání se Slavií jste remizovali 1:1, což byl velký úspěch. Jaké byly reakce mezi vašimi partnery a fanoušky?

Výsledek proti Slavii je určitě cenný. Obzvláště pro nás, jako nováčka soutěže. Reakce byly velmi pozitivní jak od fanoušků, tak od partnerů. Kdo dělá sport, ten ví, že takový zápas hodně pomáhá a dodává

energii do další práce. Nejen po sportovní stránce hráčům a celému realizačnímu týmu, ale i nám ve vedení se pracovní povinnosti zvládají mnohem snadněji. Také jednání s partnery jsou příjemnější, jelikož se o nás píše a je o nás slyšet.

Když zmiňujeme fanoušky – naši si za vámi cestu i do Prahy?

Ano, naši a jsme tomu skutečně rádi. Ukazuje se, že je zde opravdu hlad po prvotním fotbalu, o to víc je škoda, že nehrajeme v Pardubicích. Díky našim výkonům věřím, že se zájem fanoušků bude stupňovat. Volbou stadionu v Praze jsme fanouškům umožnili lepší dostupnost našich domácích zápasů v azylu. Jen je mrzuté, že nás momentální opatření v období COVIDU omezují v návštěvnosti.

Hrajete ligu, ale dál se staráte o chod dvou mládežnických akademií. Dělá vám mládež i v nové sezoně radost?

Pochopitelně se i nadále staráme o naši mládež, je to součástí naší filozofie. Na té nebudeme nic měnit, ačkoliv postupem do nejvyšší soutěže bylo z pohledu vedení méně času věnovat se dalším činnostem. Určitou výhodou bylo, že jsme měli prostor věnovat se chodu mládeže již v červnu, jelikož byly mládežnické soutěže zastaveny kvůli pandemii COVID-19. Ukázalo se jako dobrý tah, že se nám během let podařilo vybudovat personálně silné realizační týmy v jednotlivých kategoriích, včetně šéftrenérů mládeže, a ti že fungují na velmi slušné profesionální úrovni. Výsledky mládeže samozřejmě monitorujeme průběžně a dělají nám radost. Osobně nižší kategorie pozorně sleduji, někdy jen výsledky, ale na některá utkání přímo chodím. Těší mě, že se v nové sezoně daří naší U-19, snad budu mít brzy více času je v Ohrazeních podporovat. Kromě A-týmu jsem viděl také 3 domácí zápasy našeho rezervního třetiligového týmu, právě proto, že v něm působí řada našich mladých hráčů.

Dlouhodobě avizujete, že pardubický fotbal potřebuje důstojné zázemí. Je po postupu do ligy toto téma ještě intenzivnější?

Nevím, jestli intenzivnější, my po něm voláme již delší dobu. V podstatě od začátku, co jsme zde začali budovat novodobou historii pardubického fotbalu, to patří mezi naše hlavní cíle. Tím, že jsme se dostali do nejvyšší soutěže, je jasné vidět, že v Pardubicích musí vzniknout důstojné zázemí pro fotbal. Pokud se tak nestane, budeme bez ohledu na sportovní výsledky z 1. ligy administrativně vyloučeni. To si neumím představit. Věřím, že to nikdo ze zainteresovaných nedopustí. Přece jen se jedná o jeden z nejpobulárnějších sportů na světě, máme na solidní úrovni vybudovanou mládež v podobně regionální a klubové akademie, která produkuje slušný počet reprezentantů. A mládež potřebuje motivaci, hráči i hráčky potřebují vidět cíl, že jednou budou moci hrát za své město nejvyšší soutěže. Proto jsme všichni v očekávání, jak dopadne vypsání tendru na revitalizaci letního stadionu. Už aby se konečně začalo stavět.

Mnohokrát jste zmiňoval, že síla pardubického fotbalu spočívá v jednotě a souhře jak v kabině, tak v zázemí. Je to hlavní deviza, která vám pomáhá k úspěchům?

Obecně platí, že v jednotě je síla v jakémkoliv oboru. Teprve poté může přijít úspěch. Fotbal je kolektivní sport a nelze se spoléhat jen na jedince. Na hřišti jde 11 hráčů, ale k tomu je potřeba mít širší hráčský kádr a také realizační tým, ti všichni spolu musí fungovat jako kolektiv, který je naladěný na stejnou notu a táhne za jeden provaz. Když se toto nepodaří, mohou přijít problémy. Stejně je to ale i v případě akcionářů a kolegů v kancelářích, kteří pro klub pracují. Prozatím vše klapě a věřím, že bude i nadále. V podstatě na všech klubových postech máme lidi, kteří spolu pracují od počátku jeho vzniku. Chemie v celém klubu je zkrátka důležitá.

Radniční zpravodaj periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Nataša Hradní, Iveta Koubková, Alexandra Tušlová. Fotografie: Tomáš Kubelka, Iveta Koubková, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubice, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 29. září 2020. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskované nebudou anonymní příspěvky ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 11/2020: 22. října 2020.

Pardubice na špici výzkumu Město pro byznys

Statutární město Pardubice exceluje v podnikatelském prostředí i v přístupu veřejné správy. V obou těchto hlavních kategoriích výzkumu se v rámci Pardubického kraje umístily na prvním místě. Srovnávací výzkum Město pro byznys, který hodnotí všech 205 měst a obcí

s rozšířenou působností v České republice a 22 městských částí hlavního města Prahy, vyhodnocuje analytická agentura Datank. Na druhém a třetím místě se v Pardubickém kraji umístily Přelouč a Lanškroun. V Pardubicích je v rámci regionu nejvyšší podíl firem, krajské město

z podnikatelského pohledu těží také z výborné dopravní dostupnosti. Ve městě se výrazně rozvíjí bytová výstavba, je zde vysoký počet studentů a učňů v odborném vzdělávání. Adekvátně tomu věnuje radnice nadprůměrný podíl výdajů na rozvoj bydlení a bytového hospodářství, na vzdělávání, stejně jako na veřejnou dopravu. Podnikatelům nabízí největší rozsah úředních hodin a může se pyšnit nejlepším výsledkem v testu elektronické komunikace. Město se podílí na financování provozu Pardubického podnikatelského inkubátoru, jehož účelem je podpora začínajících firem, s cílem umožnit jim minimalizaci vstupních nákladů. Pardubice každoročně investují do rozvoje infrastruktury v průmyslových zónách, v současnosti se připravuje projekt výstavby centra technického a přírodovědného vzdělávání. Centrální polytechnické dílny budou mít za úkol podpořit u dětí přirozený zájem o techniku a přírodu, odbourat

negativní postoje k technickým předmětům, fyzice, matematice a chemii a lépe ukázat praktické využití. Při celorepublikovém srovnání jsou podnikatelé v Pardubickém kraji, pokud jde o činnost radnic, nejvíce spokojeni s rozsahem úředních hodin, přehledností a obsahem webových stránek a se vstřícností a ochotou při řešení problémů.

„Srovnávací výzkum Město pro byznys pomáhá samosprávám na základě sdílení zkušeností orientovat se v podnikatelském prostředí. Veřejnost na základě sestaveného žebříčku nejlepších měst s největším podnikatelským potenciálem zase může hodnotit práci svých zastupitelů. Sdílení dobré praxe a předávání zkušeností z jiných regionů jsou možnosti, které výzkum Město pro byznys samosprávám nabízí, a to je také důvod, proč ho Svaz měst a obcí ČR podporuje,“ říká předseda Svazu měst a obcí František Lukl.

Ve městě pokračuje budování inteligentního parkování

Pardubice pokračují v budování Smart Parkingu. Na sv. Václava osadily na zkoušku na parkovací místa první senzory, které jsou základními kameny inteligentního parkovacího systému. Pohlídat obsazení parkovacích míst a umožnit navigaci motoristů k nejbližšímu volnému místu. Inteligentní parkování má přispět k většímu komfortu řidičů i odlehčení dopravy v centru Pardubic.

Parkovací senzory byly osazeny na všech 56 parkovacích místech v Pernerově ulici. „Dodavatel, který vzešel z výběrového řízení, na nich musí prokázat

jejich funkčnost. Pokud splní požadavky, které město na tento způsob detekce obsazenosti parkovacích ploch deklarovalo, bude jimi v následujících měsících osazeno 3 200 parkovacích míst ve městě,“ řekl náměstek primátora Pardubic zodpovědný za dopravu Petr Kvaš.

Senzory, tak trochu připomínající hokejové puky, budou napevno zasazeny do středu každého parkovacího místa. Každý má dvě čidla, která zaznamenají změny na příslušném stanovišti a vyšlou signál do centrálního dopravního dispečinku. Díky němu pak informace o volných parkovacích

místech doputují prostřednictvím aplikace k uživateli.

Dalším krokem ke snadnějšímu parkování bude instalace osmi informačních tabulí, z nichž se motoristé dozvědí, kolik parkovacích míst je v reálném čase v dané lokalitě volných, a tabulí na vjezdu do Pardubic s informací o volných místech na větších pardubických parkovištích, například v Paláci Pardubice. Součástí Smart Parkingu jsou i nové parkovací automaty, s jejichž výměnou začne město ještě letos. I ty budou součástí integrační platformy zajišťující, aby parkovací systém fungoval

podle požadavků města, stejně jako mobilní aplikace s navigací řidiče na volné parkovací místo a s možností platby parkování z vozu či kompletní systém vydávání a evidence rezidentů i dispečerské rozhraní „hlídající“ funkčnost systému. „Náš systém musí být co nejosofistikovanější, proto například chceme, aby pro parkování bylo možné použít i mobilní aplikace fungující také v jiných městech, například v Hradci Králové,“ dodal náměstek Kvaš.

Celý projekt by měl být dokončen do roku 2023, město přijde na zhruba 60 milionů korun, podpořit by jej měla Evropská unie.

Podzimní městské slavnosti jsou kvůli epidemii zrušeny

Jedna z nejoblíbenějších akcí v roce, Podzimní městské slavnosti, se letos definitivně ruší. Sedmadvacátý ročník multižánrového festivalu se měl konat druhý říjnový víkend v duchu celoročního tématu Pardubice - Evropské město koní - pro nepříznivý vývoj epidemiologické situace a v důsledku vládních opatření k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 ale pořadatelé nejsou schopni akci uspořádat.

„Je nám to skutečně líto, ale vyhlášená opatření, která velmi striktně regulují shromažďování lidí, nám nedovolují slavnosti uspořádat. Je to daň, kterou platí všichni organizátoři kulturních a sportovních akcí. Mrzí mě to o to více, že podzimní městské slavnosti měly být vyvrcholením roku koní. Nezbyvá, než se semknout a společně čelit nepříznivé situaci. Doufejme, že o to intenzivněji prožijeme akce v roce 2021,“ řekl primátor Pardubic Martin Charvát.

Přípravy na 130. Velkou pardubickou vrcholí

Jubilejní ročník Velké pardubické je v kalendáři akcí stále zapsán na neděli 11. října. Bude však zcela jiný než v letech předchozích. Přestože se epidemiologická situace neustále mění stejně jako přijímaná opatření ministerstva zdravotnictví, počítá pořádající Dostihový spolek a.s. prozatím s diváckou návštěvností 2000 diváků. Z víkendového festivalu se stává jednodenní mítink, ovšem s více dostihy, než bylo dosud zvykem.

Rok 2020 měl být v Pardubicích velkou oslavou koní. Kromě toho, že se krajská metropole ujala putovního titulu „Evropské město koní“, vychází na letošní rok i výročí Velké pardubické. Epidemiologická situace ale poznamenala průběh

celoročních oslav a dotýká se i samotné 130. Velké pardubické se Slavia pojišťovnou.

„Naším úkolem je udržet tradici. A také chceme dát realizačním týmům šanci zúročit jejich celoroční snahu a úsilí připravit koně na vrchol překážkové sezony. V těžkých podmínkách se nám nakonec podařilo odběhnout téměř celou sezonu a těsně před koncem se nechceme vzdát,“ říká předseda představenstva Dostihového spolku a.s. Petr Kvaš.

Vzhledem k současné situaci v České republice se rozhodl Dostihový spolek a.s. upravit program dvoudenního dostihového mítinku. Sobotní Překážkové dostihy se letos neuskuteční, dva

největší dostihy tohoto dne jsou ale přesunuty na neděli 11. října. Konkrétně se jedná o Zlatou sponu tříletých BICZ Holding a Křišťálový pohár města Pardubic. Druhou říjnovou neděli se tak poběží celkem 10 dostihů, jejichž vrcholem bude 130. Velká pardubická se Slavia pojišťovnou. Součástí mítinku samozřejmě zůstávají i další velké dostihy jako je Poplerův memoriál, Cena Vltavy či Cena Labe. „Ve středu 30. září jsme pracovali s variantou pořádání akce pro 2000 diváků. Je to pro nás výrazný zásah do návštěvnosti, jsme ale rozhodnutí zachovat kontinuitu a tradici legendární Velké pardubické. Jsme v kontaktu s obchodními partnery i dostihovou veřejností a snažíme se vytvořit co nejlepší možné podmínky pro konání jubilejního ročníku dostihu, který v minulosti dokázaly zastavit jen války či politické události roku 1968,“ připomíná ředitel Dostihového spolku a.s. Jaroslav Müller.

Areál Pardubického závodiště bude v neděli 11. října otevřen již v 7:30 hod. Slavnostní ceremoniál mítinku otevře v 10:00, o půl hodiny později odstartuje první z dostihů. Start samotné 130. Velké pardubické se Slavia pojišťovnou je v tradičních 16:40 hodin.

Pro účely organizace dostihového dne bude areál rozčleněn do několika sektorů. Od diváků

budou zcela odděleni přími účastníci mítinku, tedy realizační týmy dostihových stájí, jezdců, trenérů a ošetřovatelé koní. Z tohoto důvodu bude také omezen přístup k paddocku. Jedním sektorem bude hlavní tribuna D, v dalším sektoru jsou zahrnuty tribuny B a A a venkovní místa k sezení. Parkování pro veřejnost je vyhrazeno na parkovacích plochách zřízených na přilehlém letišti, kam lze sjet ulicí Pražskou směrem k areálu závodiště. Další parkovací plochou, která bude připravena k využití, je parkoviště u brány vojenského letiště.

Vzhledem k aktuálně stanovené hranici 2000 diváků je již vyprodáno. Vstupenky zakoupené v první vlně prodeje na jaře letošního roku zůstávají v platnosti. V případě, že bude nutné některé majitele vstupenek přemístit v souladu s nastavenými opatřeními, budou kontaktováni pořadatelem. Majitelům permanentních vstupenek je vyčleněna kapacita lože A21 ve druhém patře tribuny A.

Přímý přenos z dostihového mítinku opět nabídne Česká televize. Vysílání na programu ČT Sport začíná už v 10:00 hod., diváci na ČT1 se připojí ve 14:45 hod. Jako vždy Česká televize připravuje kromě přenosu dostihů také zajímavé reportáže a rozhovory.

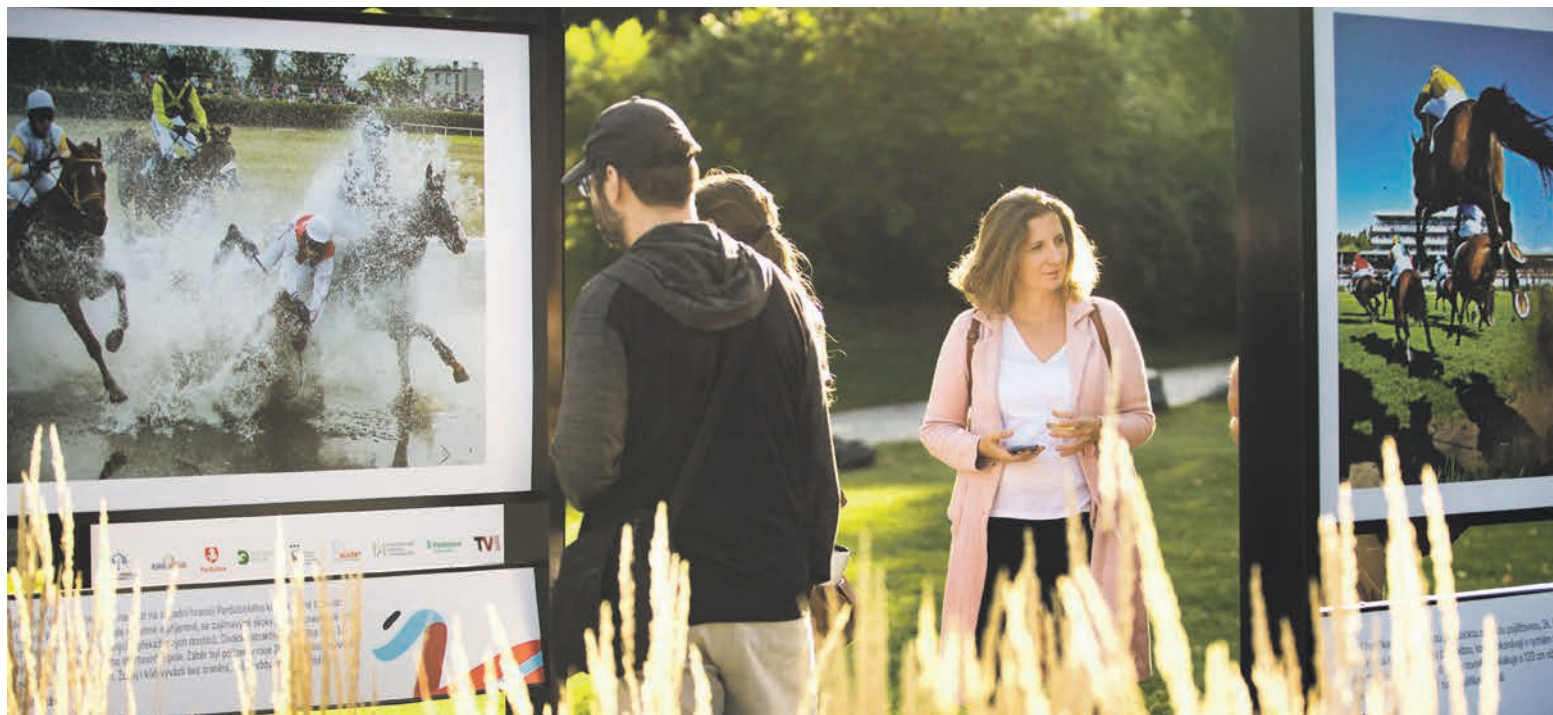
Kaleidoskop zářijových událostí

Školy letos 1. září opět otevřely své brány žákům a studentům. Držíme palce nám všem, aby studium v novém školním roce probíhalo s co možná nejmírnějšími komplikacemi a hlavně ve zdraví!

Tragické osudy pardubických Židů připomínají nové dlažební kostky s mosaznou destičkou nesoucí jména „zmizelých“ – u nádraží za rodinu Munkovu, na Pernštýnském náměstí za rodinu Weinerovu.

Pardubice, Evropské město koní 2020, připravilo na letošní rok velkou spoustu akcí ve jménu koně. V září patřilo závodistiště Koním v Evropě (viz str. 12 a 13), odstartovala série zajímavých besed s předními odborníky na chov koní a Týrsovy sady zdobí venkovní výstava fotografií úspěšných fotografů Romana Vondrouše (držitel ocenění World press photo za dostihové snímky) a Bohumila Křížana.

Velmi smutná zpráva zasáhla nejen pardubický hokejový svět – bývalý trenér české hokejové reprezentace Miloš Říha starší v 61 letech zemřel. V pardubickém klubu zanechal kouč nesmazatelnou stopu.

Letošní 42. ročník festivalu Pardubické hudební jaro se nemohl uskutečnit v obvyklém jarním termínu. Vstupenky zůstaly v platnosti a koncerty se přesunuly na konec léta a na podzim.

V domovech pro seniory platí zákaz návštěv, ruší se vítání občánků

Pardubické domovy pro seniory U Kos-
telíčka a na Dubině zareagovaly na zhor-
šující se epidemiologickou situaci. V obou
zařízeních platí povinnost nosit roušku,
od konce září se k těmto opatřením přidal
také zákaz návštěv. „Naším cílem je pro-
střednictvím těchto opatření maximálně
snížit riziko nákazy našich klientů. Po kon-
sultaci s Krajskou hygienickou stanicí

Pardubického kraje a na základě schválení
záměru vedením města jsme se rozhodli
návštěvy v obou domovech pro seniory
zakázat. Neuzavíráme se ale zcela. Volný
pohyb našich klientů je v podstatě zatím
bez omezení. Pokud se rodinní příslušníci
rozhodnou vzít po předchozí domluvě
svého příbuzného mimo zařízení, je to
samozřejmě možné. Při delším pobytu

mimo zařízení v rodinách budeme klienta
při návratu kontrolovat pomocí rychlotes-
tu. O všech bezpečnostních hygienických
opatřeních se přitom snažíme rodiny po-
učit, ať už na webu organizace, e-mailem
či telefonicky,“ informuje o současné situ-
aci v domovech Petr Krejčí, ředitel Sociál-
ních služeb města Pardubic, které domovy
pro seniory provozují.

Pardubice kvůli zhoršené epidemiologické
situaci také do odvolání ruší slavnostní
vítání občánků. Slavnostní akty přitom kvů-
li jarní koronavirové pandemii město zaháji-
lo letos po prázdninách. Od 22. září včetně
však byly termíny zrušeny.

Další informace mohou rodiče získat
na oddělení matriky u Jany Čapkové, tel.
466 859 661.

Oprava hradební zdi Zámku Pardubice pokračuje i letos

Šestým úsekem pokračuje letos obno-
va hradební zdi Zámku Pardubice. Východo-
české muzeum, které zámek v majetku
Pardubického kraje spravuje, navazuje
na opravy v minulých letech. Obnova je
možná díky spolupráci města Pardubice
a Pardubického kraje.

V minulých pěti letech Východo-
české muzeum opravilo 422 metrů zdi
od Labské brány podél lipové aleje. Letos
se podaří obnovit dalších 100 metrů,
oprava potrvá asi měsíc. „Valy
pardubického zámku jsou svým rozsahem
a zachováním jediným dokladem
přechodové fáze fortifikace mezi goti-
kou a renesancí v celé střední Evropě,“
připomněl význam unikátního opevnění
ředitel Východočeského muzea v Pardu-
bicích Tomáš Libánek.

„Cena opravy na roky 2018 až 2020 byla
vysoutěžena za tři a půl milionu korun včet-
ně DPH, Pardubický kraj jako vlastník před-
pokládá letošní podíl ve výši 300 tisíc korun,
zbytek zaplatí dotace ministerstva kultury,“
vysvětlil 1. náměstek hejtmána Pardubické-
ho kraje Roman Líněk. „Žadatelem o dotaci
ministerstva kultury z Programu regenerace
městských památkových rezervací a měst-
ských památkových zón je každoročně
město Pardubice. Úzká spolupráce mezi
Východočeským muzeem, městem Pardu-
bice a odborem kultury, sportu a cestovního
ruchu Pardubického kraje je podmínkou ob-
držení dotace,“ zdůraznil Roman Líněk.

Omítku měly hradby od počátku

Hradební zeď Zámku Pardubice je dlouhá
1 335 metrů a od svého vzniku byla
chráněna omítkovou vrstvou. Eroze omít-

ky i četné lokální statické problémy vedly
vrchnost k četným opravám hradby – ať
už udržovacím, kdy docházelo k doplňování
odpadlých částí, nebo k přezdívaní celých
úseků zdiva od základu.

Opravy hradebních zdí řešil už Vilém
z Pernštejna. Výstavba jej stála velké
prostředky a hradby erodovaly již za jeho
života. Dokonce existují písemné zmínky,
ve kterých zmiňuje, že město by mělo hrad-
by udržovat, a že pokud tomu tak nebude,
nařídí měšťanům na údržbu přispívat.

Na počátku tohoto tisíciletí bylo dotče-
nými institucemi a orgány památkové péče
rozhodnuto o celkové obnově hradebního
pásu, při které mělo dojít i ke scelení povr-
chů a barevnosti. Byla zvolena technologie
omítání, která se v různých modifikacích
uplatňuje dodnes.

V současnosti omítky trpí zemní vlh-
kostí, kterou nepříznivě ovlivňují rozdílné
výškové úrovně terénu uvnitř a vně
hradební zdi. Při opravě dělníci zcela
odstraní stávající omítky a nátěry. Poté
nanesou omítky, které odvádějí vodní
páru obsaženou ve vzduchu a také vodu
vázanou ve zdivu, takzvané kapilárně
aktivní omítky, a nakonec vrchní vá-
penný nátěr. Díky použitým sanačním
technologickým by opravy měly vydržet
minimálně 15 let.

Hradební zeď tvoří ve spodní části
převážně kamenné zdivo, v horní polo-
vině na něj navazuje cihlová zeď, která
vznikla v období barokních úprav zámku.
Naposledy se hradby opravovaly v letech
2002 až 2010, předtím v letech 1930 až
1931. **Kateřina Procházková, VČM**

Na sídlišti vyzkoušejí sběr bioodpadu

Obyvatelé rodinných domů v Pardu-
bicích mohou již 13 let separovat, kromě
ostatních komodit, také bioodpad ze zahrá-
dek a domácností. Město nyní startuje roční
pilotní projekt odděleného sběru bioodpadu
také v sídlištní zástavbě na Dubině a na Slo-
vanech. Město chce tímto způsobem umož-
nit i obyvatelům sídlišť odkládat bioodpad
vzniklý v domácnostech odděleně od od-
padu komunálního a snížit objem odpadu,
odváženého na skládky. Bioodpad totiž tvoří
až třetinu směsného komunálního odpadu.

„Pardubice ročně vyprodukuje zhruba
14 500 tun směsného komunálního odpadu.
Pokud by se z něj vytřídila část bioodpadu,
podařilo by se omezit drahé skládkování
odpadu a tím ušetřit finance městského
rozpočtu. Navíc vytříděný bioodpad zpracuje
naše kompostárna a do přírody tak vracíme
cenné látky,“ řekl náměstek primátora pro
životní prostředí Jan Nadrchal.

První hnědé kontejnery rozmístí
v těchto dnech Služby města Pardubic
na pěti stanovištích na sídlištních Dubina
a Slovany. Budou v docházkové vzdá-
lenosti zhruba 2,5 tisíce pardubických
domácností. Do listopadu bude jejich
svoz pravidelně jednou týdně, v zimním
období od prosince do března minimálně
jednou za měsíc. „Jsme domluveni,
že služby budou zaplněnost sledovat
a v případě potřeby samozřejmě zajistí
svoz čtenější,“ ujistil náměstek Nadr-
chal. „Stejně tak je možné, že v letním
období bude třeba vyvážet kontejne-
ry častěji, ale to všechno ukáže čas
a ochota našich obyvatel ukládat oddě-
leně biologické odpady,“ dodal.

Obsah kontejnerů bude svážen,
stejně jako ostatní biologický odpad
do kompostárny v Dražkovicích. Zde se
bude dle možností ukládat odděleně,
aby bylo v průběhu roku možno lépe sle-

dovat jeho čistotu. „Po roce vyhodnotíme,
podle množství a čistoty ukládaného
odpadu, zda má smysl tento projekt
rozšířit i do další sídlištní zástavby,“
 uvedl Nadrchal. Do kompostu rozhodně
nepatří plastové tašky či pytle, ale ani
zbytky živočišného původu, různé oba-
lové materiály a podobně. „Chtěl bych
požádat všechny občany, kteří se do se-
parace biologického odpadu zapojí, aby
do kontejnerů odkládali skutečně jen to,
co tam patří a tím, že do nich vyhodí
odpad nevhodný ke kompostování neni-
čili snahu ostatních,“ požádal náměstek
Jan Nadrchal.

Pro ukládání bioodpadu budou
v rámci pilotního projektu přistaveny
hnědé kontejnery o objemu 1100 litrů
v ulicích Dašická u č.p. 1767, Luďka
Matury za č.p. 851–852, Erno Košťála
u č.p. 973, ul. Bartoňova u č.p. 849 a Du-
bové návrší u č.p. 748.

Podpora inkluze

Učitelé ve školách se věnují všem
žákům, ať už jsou to žáci nadaní, žáci
se zdravotním, sociálním či kulturním
znevýhodněním, žáci mluvící jiným
mateřským jazykem apod. Ne vždy
je tento úkol snadný, proto projekt
k tomuto tématu uspořádal několik
seminářů pro učitele, ale i rodiče.
V létě se uskutečnil seminář spojený
s nácíkem na téma prevence logo-
pedických vad, který se pro obrovský
zájem opakoval hned 3x. Rodiče jsme
zapojili do inkluzivního vzdělávání
prostřednictvím semináře Feuerstei-
nova metoda, která se vyznačuje res-
pektem k tempu každého jednotlivce,
neobsahuje žádné hodnocení a ka-
ždému je umožněno pocítit úspěch.
V říjnu nás čeká seminář o vzdělávání
dětí a žáků mluvících odlišným ma-
teřským jazykem. FB projektu: MAP
ORP Pardubice II.

Informace z pardubické dopravy

Dělnická již není noční můrou řidičů

Po téměř osmi měsících dopravních omezení skončila rekonstrukce Dělnické ulice v Pardubicích. Řidiči firem sídlících v této části průmyslové zóny se zbaví noční můry, která je trápila téměř dvě desetiletí let. Rekonstrukce přišla město na více než 30 milionů korun. Jezdit se po nové komunikaci začalo po kolaudaci, tedy 1. října.

„Jsem rád, že se podařilo tuto stavbu konečně zrealizovat. Zkvalitnění dopravní infrastruktury v této části města je nejen pro firmy, které zde působí, ale i pro město velmi důležité. Na rekonstrukci se nám podařilo získat dotaci z národního programu na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury ministerstva průmyslu a obchodu ve výši více než 20 milionů korun, zbytek doplatíme ze svého rozpočtu,“ řekl primátor Pardubic Martin Charvát.

Rekonstrukce Dělnické ulice začala v polovině letošního února a stavební firma ji zvládla se zhruba čtrnáctidenní rezervou. Práce přitom probíhaly za provozu vždy na jedné polovině komunikace. Během necelých osmi měsíců byla zrekonstruována silnice v Dělnické v úseku od Průmyslové po Holandskou ulici a ulice K Silu od Průmyslové po Dělnickou ulici, včetně části stezky pro chodce a cyklisty, pět autobusových zastávek, chodníky a veřejné osvětlení. Celkem bylo zrekonstruováno více než 1 200 metrů komunikací, které dostaly živý povrch, chodníky jsou ze zámkové dlažby a zálivy zastávek jsou vydlážděny žulovými kostkami. Do chodníků a zastávek byly během rekonstrukce zabudovány prvky umožňující užívání osobami s omezenou schopností orientace a pohybu.

„Po rekonstrukci Dělnické volaly firmy sídlící v jihovýchodní části průmyslové zóny řadu let. Je to pro ně klíčová komunikace jak z hlediska dopravy, tak i jejích dalšího rozvoje. Proto také nemohla být silnice po dobu oprav zcela uzavřena, řada firem by zůstala dopravně zcela odříznuta. Stejně jako byla složitá organizace stavby, byla složitá i její příprava, dotýkala se mnoha vlastníků pozemků, se všemi jsme se museli dohodnout,“ dodal primátor.

V průmyslové zóně v Černé za Bory v současné době na ploše 139 hektarů působí více než 40 firem, do nichž dojíždí za prací asi pět a půl tisíce lidí. Zhruba kilometr dlouhá Dělnická ulice je nezbytná pro obslužnost většiny zde působících subjektů. Denně jí projede na 340 kamionů.

Rosický most bude do konce října uzavřen

Rosický most přes Labe je od půlky září uzavřen. Sloužit bude zase od 30. října. Během uzavírky budou na předpolí mostu prováděny stavební práce a osazena nová konstrukce lávky pro pěší a cyklisty.

Most mezi Svítkovem a Rosicemi nad Labem, po němž automobily projíždějí kyvadlově, využívá mnoho řidičů, kteří se průjezdem přes Rosice snaží v dopravní špičce vyhnout frekventovanému úseku na silnici I/37 u Parama. V současné době se v jeho těsné blízkosti staví lávka, která z mostu odvede pěší a cyklisty a přispěje k větší plynulosti a bezpečnosti provozu.

Objížděná trasa bude po dobu uzávěrky vedena ve směru od Přelouče do Rosic nad Labem po Pražské ulici, silnici I/37 a I/36 (Nádražní), po sjezd na Rosice (Kaufland), Legionářskou do ulice Generála Svobody. V opačném směru povede objížděná stejnou trasou s výjezdem na silnici I/36 z ulice Generála Svobody kolem rosického nádraží.

Od Hradce u Lidlu auta nesjedou

Od úterý 15. září do čtvrtka 15. října je uzavřena část kruhového objezdu u Lidlu na Palackého třídě. V době uzavírky nebude možno vyjet touto křižovatkou ve směru na Chrudim a sjet zde ze silnice I/37 od Hradce Králové.

Během uzavírky stavbaři vyrovnají výškové rozdíly vozovky na větvi Hradec Králové – Chrudim. Řidiči jedoucí od Hradce Králové tak musí projet křižovátku ve směru na Chrudim a na kruhové křižovatce u Parama pak sjet ve směru na centrum (zpět na Hradec Králové) a silnici I/37 opustit na najezdu směrem do centra (Holice).

Cyklověž si musí na svůj provoz vydělat

Rada města Pardubic rozhodla o změně výše poplatku za uschování jízdního kola v cyklověži u nádraží. „Parkovné“ se od 1. října 2020 vrací na svou původní cenu 10 korun za den. Město chce dosáhnout toho, aby tržby z provozu věže pokryly náklady na provoz, včetně pravidelného servisu. Za výstavbu věžové kolárny město zaplatilo před třemi lety 11 milionů korun.

„Postupem let je vidět, že si lidé na ukládání kol do věže zvykli. Mají zde jistotu, že jim kolo i vše, co si na něm nechají,

nikdo neodcizí ani nepoškodí. Nicméně servis a monitoring věže stojí město ročně více než 190 tisíc korun. K tomu přistupují ještě mzdové a provozní náklady. Vybrané poplatky je ani zdaleka nepokryjí,“ řekl náměstek primátora zodpovědný za dopravu Petr Kvaš s tím, že podle názoru rady města nastal čas vrátit výši poplatku tam, kde byla při otvírání věže.

Při zahájení provozu věže na podzim 2017 byla cena za uložení kola stanovena na 10 korun za den. Věž s kapacitou až 118 kol si ale v prvních měsících mnoho klientů nezískala. Zhruba za půl roku proto město poplatek snížilo na pět korun, s cílem naučit cyklisty parkovat kola bezpečněji. Navíc uzavřelo s Českými drahami smlouvu, podle níž dráhy poskytují slevu dalších pět korun držitelům In karty. Tato strategie se osvědčila. Za rok 2018 v cyklověži zaparkovalo 13 699 kol, ale kapacita nikdy nebyla zcela naplněná. Třetinu kol zde parkovali pravidelní klienti Českých drah, kteří mají úschovu kola zdarma, zbývající dvě třetiny cyklistů platili pětikorunu. „Po počátcích, kdy bývalo ve věži denně uloženo pár kol, je dnes o věž velký zájem, v loňském roce byly i dny, kdy byla zaplněna ze 100 procent a na poplatcích se za rok 2019 vybralo zhruba 110 tisíc korun. Město cyklověž nestavělo proto, aby mu generovala zisky, ale je třeba, aby si na svůj provoz začala vydělávat,“ dodal náměstek Kvaš.

Použití cyklověže je jednoduché a bezpečné. Příjem kola, jeho evidence, uložení na příslušnou pozici v základacím systému, monitorování celého procesu a následný výdej probíhají automaticky, bez zásahu lidské ruky. Majitel kola pro obsluhu používá pouze tlačítka na ovládacím panelu. Na kole je možné nechat bez obav i zavazadlo, přílbu a příslušenství. Přes rostoucí počet těch, kteří této výhody využívají, je stále mnoho cyklistů, kteří raději bezplatně zamknou své kolo v sousedním přístřešku.

Pardubický železniční uzel bude mít více nástupišť

Správce drážní infrastruktury zahájil celkovou modernizaci železniční stanice Pardubice hlavní nádraží. Tento uzel bude mít zcela nové ostrovní nástupiště, vlaky zde budou jezdit rychleji (až 160 km/h) a tišeji. Dočká se také bezbariérově přístupné lávky pro pěší. Dokončení stavby s předpokládanými náklady přes 6,3 miliardy korun je naplánováno na prosinec 2024.

Bezhotovostní pokladna

Pokladna v 1. patře budovy U Divadla 828, která je určena pouze pro platby související s nájmem bytů a nebytových prostor města, nebude od 1. října přijímat hotovost. Od tohoto data zde bude možné platit pouze platební kartou. V nutných případech lze platby hotově uhradit v pokladně umístěné na náměstí Republiky 12.

Bílá pastelka

Ve dnech 12. – 14. října 2020 proběhnou sbírkové dny 21. ročníku celonárodní veřejné sbírky Bílá pastelka. Výtěžek sbírky je určen na speciální služby pro nevidomé a slabozraké, které těmto lidem pomáhají vést nezávislý a hodnotový a sociálně kvalitní život. Jde například o výuku prostorové orientace, také výuka Braillova písma umožní lidem s omezením zraku číst a psát a získávat tak pro ně důležité informace. Dále se učí pracovat s různými složitými kompenzačními pomůckami nebo chodit s vodícím psem.

DaR slaví 5 let

Společnost DaR – Centrum pro dítě a rodinu, o.p.s. slaví v letošním roce páté „naroznění“. Od počátku roku 2015 podporujeme rodiny a děti v krizové či dlouhodobě obtížné životní situaci. Věříme, že ochrana práv dětí a podpora naplňování jejich potřeb je prioritou nejen nás, služeb pro rodinu, ale celé společnosti. Prostřednictvím terénní sociální práce nabízíme tedy pomocnou ruku rodičům, pro které je obtížné zvládnout péči o děti, ať už z důvodů sociálních, nebo v důsledku krizových situací v rodině. Doprovázíme pěstounské rodiny z Pardubic a okolí. Aby byla naše podpora co nejefektivnější, nabízíme psychologickou podporu formou individuální psychoterapie dětí i dospělých a rodinnou terapii. V neposlední řadě také usilujeme o podporu rodin, které procházejí rozvodovou krizí a je pro ně obtížné se dohodnout v otázkách další péče o děti, a to prostřednictvím rodinné mediace. Děkujeme všem podporovatelům, že jim osud dětí a rodin není lhostejný a jsou v tom s námi.

Gabriela Chovancová, DaR

divadelní představení

festivally, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

Informace o akcích jsou platné k 29. 9. 2020, vzhledem k epidemiologické situaci v ČR sledujte stránky jednotlivých pořadatelů. Děkujeme.

Připomenutí vzniku samostatného čs. státu proběhne 28. října 2020 komorně bez účasti veřejnosti.

4.3.–1.10. Výstava: Fenomén Kuňka, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše

7.5.–23.5. Pardubické parforsní hony, Zámek Pardubice – VČM, výstava

7.8.–14.10. Cval staletími – Legenda zvaná Velká pardubická, Mázhaus na Pernštýnském náměstí, výstava

13.8.–11.10. Tvárnost paměti, Galerie města Pardubic, výstava

21.8.–31.12. Josef Gočár a Východní Čechy, Grand Cafe Royal, výstava

1.9.–31.12. Program pro školy: Fotogramy, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše, výstava

1.9.–31.12. Program pro školy: Jak funguje galerie, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše, výstava

1.9.–31.12. Program pro školy: Luminografie, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše, výstava

1.9.–31.12. Program pro školy: Na skok do renesance, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše, výstava

1.9.–31.12. Program pro školy: Nekonečný příběh, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše, výstava

1.9.–31.12. Program pro školy: O Jonášovi a velrybě, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše, výstava

1.9.–31.12. Program pro školy: Tajemství fotografie, Východočeská galerie v Pardubicích, Dům U Jonáše, výstava

1.9.–31.12. Program pro školy: Tisknu, tiskneš, tiskneme, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše, výstava

1.9.–31.12. Program pro školy: Umění sbírat umění, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše, výstava

2.9.–6.10. Výstava: Paměť tváře/Tváře paměti, Krajská knihovna v Pardubicích

2.9.–6.10. Výstava: Zrzavý Martinů, Krajská knihovna v Pardubicích – vestibul

3.9.–16.10. Karel Valter – Moje krajiny, Benefiční Galerie Fons, výstava

9.9.–6.11. Vojta Horálek – Zloději tmy a strážce světla, Galerie Univerzity Pardubice, výstava

14.9.–4.10. Výstava Lucie Sedláčkové – Zavařeniny, Divadlo 29

15.9.–29.10. Tematický prostor: Imerze – skok do moře dat, Goethe-Zentrum Pardubice

15.9.–9.10. Výstava Portréty výměníku, Café Robinson

16.9.–8.11. Program pro školy: Petr Válek – Přítvory a jiná havěť, Východočeská galerie v Pardubicích, Dům U Jonáše, výstava

16.9.–8.11. Program pro školy: Cesta do Paříže, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše, výstava

16.9.–8.11. Výstava: Paříž, věčná láska, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše

16.9.–8.11. Výstava: Petr Válek: Přítvory (a jiná havěť), Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše

17.9.–31.12. Vnitřně virtuální krajiny, Zelená brána, výstava

25.9.–5.9. Věci vyprávějí – 140 let pardubického muzea, Zámek Pardubice – VČM, výstava

29.9.–28.11. Miloš Šejn – ÍTHMN, NOV art space, výstava

1.10.–29.11. Program pro školy: Stanislav Diviš – Květy z ráje, Východočeská galerie v Pardubicích – zámek, výstava

1.10.–29.11. Výstava: Stanislav Diviš Květy z ráje, Východočeská galerie v Pardubicích, zámek

3.10. 9:00 Czech Expo – burza sportovních suvenýrů, enteria arena

3.10. 9:00 Veteran Salon Pardubice, Pernštýnské náměstí

3.10. 11:00 Tajný kryt, Zámek Pardubice – VČM, dětská prohlídka krytu civilní obrany

3.10. 13:00 Kouzelnické představení pro celou rodinu, Muzeum kouzel, akce pro rodiny

3.10. 13:00 Kouzelnické vystoupení – kouzelník Hopsik, Muzeum kouzel, akce pro rodiny

3.10. 13:00 Kryt civilní obrany, Zámek Pardubice – VČM, Prohlídka krytu civilní obrany ve valech zámku

3.10. 14:00 46. Zlatá stuha juniorů 2020, Plochodrážní stadion

3.10. 15:00 1. ročník cestovatelského pikniku Na@Na, Tyršovy sady, přednášky

3.10. 17:30 BK JIP Pardubice – BK Armex Děčín, Sportovní hala Dašická, basketbal

3.10. 19:00 Film a architektura: What it Takes to Make a Home & Natura Urbana: The Brachen of Berlin, Divadlo 29

3.10. 19:00 Sherlock v nesnázích, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo

3.10. 20:00 Cityfest indoor edition, Congress Centre Pardubice – Velký sál, koncert

4.10. 12:00 72. Zlatá Přílba města Pardubice 2020, Plochodrážní stadion

4.10. 19:00 Sherlock v nesnázích, Východočeské divadlo, divadlo

4.10. 20:00 Metody výslechu a získávání informací, Kulturní dům Hronovická, přednáška

5.10. 17:00 Vernisáž výstavy Země-Země, Divadlo 29

5.10. 17:30 Audience u královny, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo

6.10. 9:00 Výtvarná dílna pro seniory: Fotografická koláž, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie

6.10. 19:00 Ivo Toman – Debordelizace vztahů, Dům techniky, Konferenční sál, přednáška

6.10. 19:00 Javory Beat a Hradišťan, Výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon, koncert

6.10. 19:00 Černobyl – spící peklo, Kulturní dům Hronovická, přednáška

- 7.10. Degenerativní onemocnění bederní páteře – bolesti zad, Seniorcentrum, přednáška
- 7.10.–3.11. Výstava: Josef Sedlák, Krajská knihovna v Pardubicích – vestibul knihovny
- 7.10.–3.11. Výstava: Tiché osudy, Krajská knihovna v Pardubicích – schodiště
- 7.10. 14:00–17:00 Výtvarné dílny pro děti, Krajská knihovna v Pardubicích – dětské oddělení
- 7.10. 16:00 Akademie volného času, Krajská knihovna v Pardubicích – Univerzální sál, přednášky
- 7.10. 16:00 Experimentální dílny s Petrem Komárkem, Krajská knihovna v Pardubicích – Ateliér
- 7.10. 17:00 Korea, Archa – Sbor Církve bratrské, cestopisná přednáška Josefa Soukupa
- 7.10. 17:00 Noc literatury, Divadlo 29
- 7.10. 17:00 Sběr odpadků na Nemošické stráni, Ekocentrum Paleta, uklízení akce pod taktovkou ekocentra
- 7.10. 19:00 Caveman, Kulturní dům Hronovická
- 7.10. 19:00 FuckUp Night Pardubice Vol. I, Automatické mlýny
- 7.10. 21:00 Vítrolc, Divadlo 29, koncert
- 8.10.–10.10. Jeden svět 2020, Divadlo 29, festival
- 8.10. 15:30–17:30 Zápis do jazykových kurzů na zimní semestr, Goethe-Zentrum Pardubice
- 8.10. 16:30–19:30 Jak vychovávat kluky a nezbláznit se, Dům techniky, přednáška
- 8.10. 19:00 Komu patří jazz, Východočeské divadlo – Poedium v klubu, hudební večer
- 8.10. 19:00 Koncert Barocco sempre giovane, Jan Talich – dirigent, housle, Hudební sál radnice
- 8.10. 19:00 Paletáci – Impro la Tarantino, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 9.10. Podzimní městské slavnosti 2020, Pernštýnské náměstí – třída Míru – U Stadionu ZRUŠENO
- 9.10. Street food party Pardubice vol.4, Automatické mlýny
- 9.10. 10:00 Komu patří jazz, Východočeské divadlo – Poedium v klubu, hudební večer
- 9.10. 10:00–15:00 Ukončení sezóny Musea Rosice nad Labem 2020, Pardubice – Rosice nad Labem – Zasedačka v motoráčku
- 9.10. 10:00 Venkov, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 9.10. 15:30–17:30 Zápis do jazykových kurzů na zimní semestr, Goethe-Zentrum Pardubice
- 9.10. 19:00 Z postele do postele, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo
- 9.10. 20:00 Jet Beat, Zuzka Orlíčková a M. Bažant chanson, Doli Klub, koncert
- 10.10. Street food party Pardubice vol.4, Automatické mlýny
- 10.10. 10:00 Pohádkový svět – Pan doktor Léčimrád, Dům dětí a mládeže Beta – odloučené pracoviště Dubina, akce pro rodiny
- 10.10. 10:00 Rubikova kostka pro začátečníky, Muzeum kouzel – Pardubický klub kouzel a magie, akce pro rodiny
- 10.10. 10:00–17:00 Ukončení sezóny Musea Rosice nad Labem 2020, Pardubice – Rosice nad Labem – Zasedačka v motoráčku
- 10.10. 10:15 FK Pardubice B vs. FK Chlumec nad Cidlinou, Areál Pod Vinicí, fotbal
- 10.10. 12:00–17:00 Oldtimer Corso a Stará Čína, Kasárna T. G. Masaryka
- 10.10. 13:00–16:00 Kouzelní koníci – dílna pro děti, Galerie města Pardubic, akce pro rodiny
- 10.10. 15:30–17:30 Zápis do jazykových kurzů na zimní semestr, Goethe-Zentrum Pardubice
- 10.10. 18:00 Monster Meeting 2020, Pardubice – louka Cihelna
- 10.10. 19:00 Filumena Marturano, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo
- 10.10. 19:00 Venkov, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 10.10. 20:00 Folkohraní, Masarykovo náměstí – vchod je v uličce mezi T-Stringem a ČSOB pojišťovnou, koncert
- 11.10. 9:30–18:00 O perníkovou pantofli – 53. ročník, ABC Klub, taneční soutěž
- 11.10. 10:00–16:00 Ukončení sezóny Musea Rosice nad Labem 2020, Pardubice – Rosice nad Labem – Zasedačka v motoráčku
- 11.10. 11:00–18:00 130. Velká pardubická se Slavia pojišťovnou, Dostihové závodiště Pardubice, dostihy
- 11.10. 15:00 a 17:00 Pohádka pošťácká, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 11.10. 17:00 Kráska a zvíře, Východočeské divadlo Pardubice, pohádka
- 11.10. 18:30 Slavné světové muzikály, Evangelický kostel, koncert
- 11.10. 20:00 Načeva, Divadlo 29, koncert
- 12.10. 8:30 a 10:00 Pohádka pošťácká, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 12.10. 10:00 SenSen: Bitva na Bílé hoře, Krajská knihovna v Pardubicích – Univerzální sál, přednáška
- 13.10. 16:30–18:00 Výtvarné dílny pro dospělé: Vosková batika, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie
- 13.10. 18:00 Půl roku s báglem na zádech aneb Nový Zéland a Cookovy ostrovy stopem, Divadlo 29, přednáška
- 14.10. 16:00–18:00 Akademie volného času, Krajská knihovna v Pardubicích – Univerzální sál, přednášky
- 14.10. 17:00–19:00 Sběr odpadků na Nemošické stráni, Ekocentrum Paleta, uklízení akce pod taktovkou Ekocentra PALETA
- 14.10. 17:00 Špicberky, 12 stupňů od severního pólu, Archa – Sbor Církve bratrské, cestopisná přednáška Antonína Nováka
- 14.10. 19:00 Audience u královny, Východočeské divadlo, divadlo
- 15.10. 17:00 Komentovaná prohlídka výstavy Paříž, věčná láska, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše
- 15.10. 18:00 Bláznivé nůžky, Východočeské divadlo, divadlo
- 15.10. 18:00 Zpívání manter a bhadžanů, Ekocentrum Paleta
- 15.10. 19:00 Magda Malá a Bohuš Matuš, Kulturní dům Hronovická – Velký sál, koncert
- 15.10. 19:00 Pavel Kolmačka a Pavel Rajchman, Divadlo 29, autorské čtení
- 15.10. 19:00 Travel Stand-up: Stopem se psem v Asii, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, přednáška
- 16.10.–15.11. Sergio Caruso: 5 Anni Dopo*o 5 let později, Divadlo 29, výstava
- 16.10. 10:00 Sherlock v nesnázích, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo
- 16.10. 17:00 Bluesový festival – Blues pro Špágra, Doli Klub, koncert
- 16.10. 18:30 Vernisáž výstavy Sergio Caruso: 5 Anni Dopo*o 5 let později, Divadlo 29
- 16.10. 19:00 Společenstvo vlastníků, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo
- 16.10. 19:00 Záměna, Divadlo Exil, komedie na motivy povídky Roalda Dahla
- 16.10. 20:00 Genot Centre + D29: Dino Spiluttini (AT), QOW (EGP), Ondřej Lasák, Tereza Bartůňková, Divadlo 29, koncert

17.10. 11:00 Macec Cup, Plochodrážní stadion

17.10. 13:00 Kouzelnické představení pro celou rodinu, Muzeum kouzel, akce pro rodiny

17.10. 18:00 Lazy Seals, Feet of the Satellite a Nose, Doli Klub, koncert

17.10. 18:00 Venkov, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo

18.10. Kašpárkovy pohádky, Kulturní dům Hronovická

18.10. 15:30 Superhrdinové aneb legendy a pověsti v Pardubicích, Zámek Pardubice, VČM, akce pro rodiny

19.10. 10:00 Kytice (studio Laik), Východočeské divadlo Pardubice, divadlo

19.10. 17:00 Bláznivé nůžky, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo

19.10. 18:00 Reinkarnace, Nová Akropolis Pardubice, přednáška

19.10. 19:00 Pod Jezevčí skálou, Dům hudby, koncert

20.10. 9:00 Výtvarná dílna pro seniory: Fotografická koláž, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie

20.10. 16:00 Workshop – tvorba koláží, Galerie města Pardubic

20.10. 18:00 Besedy o koních s odborníky – Dámy od koní, Hudební sál Radnice, přednáška

20.10. 19:00 Pod Jezevčí skálou, Dům hudby, koncert

20.10. 19:00 Sherlock v nesnázích, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo

20.10. 20:00 Sara Bocchini & Divadlo Continuo: Monstrum And Here I Am Blind, Divadlo 29, tanec

21.10. 16:00 Akademie volného času, Krajská knihovna v Pardubicích – Univerzální sál, přednášky

21.10. 16:30 Po Česku aneb zajímavosti naší vlasti, Evropský spolkový dům – historická klubovna, přednáška

21.10. 17:00 Po stopách apoštola Pavla, Archa – Sbor Církve bratrské, cestopisná přednáška Romana Neumanna

21.10. 19:00 Pod Jezevčí skálou, Dům hudby, koncert

21.10. 19:00 Postižení muzikou, Divadlo 29, promítání

21.10. 19:00 Společenstvo vlastníků, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo

22.10. Gastro trendy + Festival potravin a nápojů, Dům techniky

22.10. Výtvarný workshop - šití panenek, Galerie města Pardubic

22.10. 7:45–16:00 Krajská konference EVVO 2020, Skautské centrum Vinice, Ekocentrum Paleta, Konference pro pedagogy a lektory EVVO

22.10. 16:00 Představení pro seniory - Josef Zíma, Kulturní dům Hronovická - Velký sál, koncert ZRUŠENO

22.10. 17:30 Audience u královny, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo

22.10. 19:00 Adéla Jonášová, Oldřich Bohadlo + Horizont, Doli Klub, koncert

22.10. 19:00 Trdlo, Východočeské divadlo Pardubice - Malá scéna ve dvoře, koncert

23.10. Gastro trendy + Festival potravin a nápojů, Dům techniky

23.10. 10:00 Audience u královny, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo

23.10. 16:30 Skleněná vitráž I. - páteční workshop, Dům dětí a mládeže Beta - Dubina, workshop pro veřejnost

23.10. 17:00–23:00 Pardubická muzejní noc, Zámek Pardubice - VČM, Pardubická muzejní noc na sedmi místech Pardubic

23.10. 17:00 Příběhy měsíční duhy - Jak si vychovat lesní strašidlo, Ekocentrum Paleta, pohádka Markéty Havlové

23.10. 17:00 Světová premiéra divadelní hry: ...tak přišel, Galerie města Pardubic, divadlo

23.10. 18:00 Tři veteráni, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo

23.10. 19:30 Tomáš Klus - Klusymfonie, Enteria Aréna - Velká hala, koncert

23.10. 20:00 Mike Parker's Meta (US/PL), Divadlo 29, koncert

24.10. 9:00–20:00 Workshop - výroba obuvi, Galerie města Pardubic

24.10. 10:00–17:00 Mint Market Pardubice Podzim, Automatické mlýny

24.10. 10:00 Míša Růžičková, Kulturní dům Hronovická, akce pro rodiny

24.10. 10:00 O chytré Kmotře lišce, Dům dětí a mládeže Beta - odloučené pracoviště Dubina, pohádka

24.10. 12:00–18:00 Závěrečný dostihový den, Dostihové závodiště Pardubice

24.10. 13:00 Kouzelnické vystoupení pro celou rodinu – Paul Merild, Muzeum kouzel, akce pro rodiny

24.10. 13:00 Moderní architektura v Pardubicích v první polovině 20. století, Zámek Pardubice, VČM, přednáška

24.10. 14:00 Po stopách Pernštejnů v Pardubicích, Zámek Pardubice – VČM, přednáška

24.10. 17:30 BK JIP Pardubice – NH Ostrava, Sportovní hala Dašická, basketbal

24.10. 18:00 Mikve, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo

24.10. 19:00 Fragmenty a Bitoff, Doli Klub, koncert

25.10. 9:00–17:00 Workshop – výroba obuvi, Galerie města Pardubic

25.10. 10:15 FK Pardubice B vs. FC Slovan Velvary, Areál Pod Vinicí, fotbal

25.10. 14:00 Taneční odpolední čaje, hraje KV band, Kulturní dům Hronovická

25.10. 15:00 Obušku z pytle ven!, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo

26.10. 8:30 Obušku z pytle ven!, Východočeské divadlo Pardubice, pohádka

26.10. 10:30 a 17:00 Obušku z pytle ven!, Východočeské divadlo Pardubice, pohádka

26.10. 18:00 Proč se rozpadlo Československo? Filosofický pohled na dějiny – Kavárna Universitas, Divadlo 29

26.10. 19:00 My jsme tři, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo

27.10. Výtvarné studio při Východočeské galerii, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie

27.10. 09:30 Dílny pro seniory – Podzimní aranžmá, Dům dětí a mládeže Beta – odloučené pracoviště Dubina,

27.10. 19:00 Hra, která se zvrtila, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo

27.10. 20:00 Handa Gote: Čtvrtá opice, Divadlo 29, promítání

28.10. 17:00 Istanbul, Archa – Sbor Církve bratrské, videosnímek

28.10. 18:00 Divadelní komedie, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo

28.10. 19:00 Venkov, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, divadlo

29.10.–30.10. Prázdniny na Dubině, Dům dětí a mládeže Beta – odloučené pracoviště Dubina, podzimní prázdniny s programem

29. a 30.10. 8:00–16:00 Podzimní prázdniny v galerii aneb Město jako karneval, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie

- 29.10. 19:00 Jan Novák: Kundera, Divadlo 29, beseda
- 29.10. 19:00 Kecičky a písničky, Kulturní dům Hronovická, divadlo
- 29.10. 19:00 Tři veteráni, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo
- 30.10. 19:00 Benefiční ples kynologů, Congress Centre Pardubice
- 30.10. 19:00 Spříznění volbou, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo
- 30.10. 20:00 Bent Tiket a De Mo Band, Doli Klub, koncert
- 30.10. 20:00 Tygroo, Divadlo 29, koncert
- 31.10. 13:00 Kouzelnické představení pro celou rodinu, Muzeum kouzel, akce pro rodiny
- 31.10. 17:30 BK JIP Pardubice – USK Praha, Sportovní hala Dašická, basketbal
- 31.10. 18:00 Sherlock v nesnázích, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo
- 31.10. 19:00 MaskWalk, Pernštýnské náměstí
- 31.10. 20:00 Folkohraní, Masarykovo náměstí – vchod v uličce mezi T-Stringem a ČSOB pojišťovnou, koncert
- 1.11. 13:00 Jak čist syntezátory (Mary C & Martin Tvrdý), Divadlo 29, přednáška
- 1.11. 19:00 Hovory o štěstí mezi čtyřma očima, Východočeské divadlo Pardubice, divadlo
- 2.11. 17:00 Beseda s primátorem M. Charváttem a starostou MO II R. Hejným o současnosti a budoucnosti Pardubic, Archa – Sbor Církve bratrské
- 2.11. 18:00 Průserý na cestách a jak je přežít, Dům techniky, přednáška
- 2.11. 19:00 Requiem za Markétu Výbornou, Dům hudby, koncert
- 3.11. 9:00–11:00 Výtvarná dílna pro seniory: Smaltovaný šperk, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie
- 3.11. 16:00 Workshop – tvorba koláží, Galerie města Pardubic
- 4.11. Infarkt myokardu, Seniorcentrum, přednáška
- 4.11. 16:00 Experimentální dílny s Petrem Komárkem, Krajská knihovna v Pardubicích – Ateliér
- 4.11. 17:00 Severní Makedonie, Archa – Sbor Církve bratrské, cestopisná přednáška Josefa Soukupa
- 4.11. 17:30 Přednáška: Paris, je t' aime!, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše
- 5.11. 17:00 Přednáška: Vidět Paříž – čeští umělci v Paříži, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše
- 5.11. 19:00 Kantoři – 50 let, Kulturní dům Hronovická – Velký sál, koncert
- 5.11. 19:00 Pěvissimo, Hudební sál Radnice, koncert
- 5.11. 20:00 Tereza Bartůňková, Jan Čtvrtník a kol.: Tamura, Divadlo 29, autorská inscenace
- 6.11. 17:00 Ať žijí pohádky!, Dům kultury Dukla, divadlo
- 6.11. 20:00 Cirkus Blues, Doli Klub, koncert
- 6.11. 20:00 Luboš Pospíšil a 5P live – 70, Ponnorka, koncert

Příští rok vyvrcholí projekt 500 let renesance

8. dubna 2021 uplyne 500 let od úmrtí Viléma z Pernštejna. Zároveň v tomto roce otevře Východočeské muzeum rekonstruovanou část pardubického zámku a v něm novou expozici s názvem Zámek Pardubice – první renesance v Čechách. To všechno stálo u zrodu myšlenky spojit síly kraje, města a dalších aktérů a připomenout nejen půl tisíce let staré osudy Pernštejnů a jejich přínos pro celý region, ale všechny významné stopy renesance, které se otiskly do mnoha míst ve východních Čechách.

Je symbolické, že na Zámek Pardubice se téměř fyzicky vrátí Pernštejnové. Pro

novou zámeckou expozici namaloval akademický malíř Petr Nikl dvanáct portrétů perňštejnských mužů a žen, kteří pobývali na panstvích v kraji. Ale všechno samozřejmě začíná u Viléma, který byl z nich největší budovatel a vizionář.

Už v letošním roce vydala Východočeská galerie komiks s názvem Pět století na zuba neplatí a muzea zřizovaná krajem zahajují cykly přednášek a různých edukačních programů s tématem renesance.

K novinkám patří i nedestruktivní průzkum hrobky Vojtěcha z Pernštejna v chrámu sv. Bartoloměje v Pardubi-

cích. Koncem srpna připravili odborníci spuštění velmi dobře vybavené mikrokamery na tyčích s možností ohybu a podrobného bezdotykového prozkoumání dvou hlavních pohřebních komor. Získané záběry ještě posoudí specialisté, ale už teď je jisté, že zde archeologové a historici získali nová a dosud neznámá poznání.

„Na 90 procent se domníváme, že v jedině neporušené rakvi je sám Vojtěch. Při výzkumu se ukázalo, že tato rakev je malovaná, s nápisem I.N.R.I. a obrazem Ježíše na kříži. Byla zřejmě přehozena nějakou tkaninou,“ uvedl Jiří Šindelář z firmy GEO-CZ, která má za sebou už několik stovek podobných průzkumů.

V druhé komoře leží vzdálená příbuzná Žofie Těšínská, která zřejmě měla být nevěstou pro některého z Pernštejnů v Pardubicích, ale předčasně zemřela. Výzkum objevil její pohřební rubáš s knoflíky a také masivní kříž s růžencem nebo náhrdelníkem.

Co nového o Pernštejnech, to je název přednáškového cyklu Východočeského muzea. Cyklus zahájí stavební historik František R. Václavík s přednáškou, ve které představí poznatky z aktuální rekonstrukce Zámku Pardubice. Přednášky se konají vždy

v úterý od 18 hodin v přednáškovém sále na zámku.

20. 10. Nová zjištění o stavebním vývoji pardubického zámku (co se zjistilo při rekonstrukci) – František R. Václavík

27. 10. Oděvy perňštejnských žen (přijetí španělské manýristické módy v Čechách v druhé polovině 16. století) – Martina Hřibová

3. 11. Zrádce, nebo zkušený diplomat? Role Jana z Pernštejna ve stavovském odboji roku 1547 – Petr Vorel

10. 11. Vévodkyně, abatyše a vyslankyně. Pernštejnské ženy na španělském královském dvoře – Pavel Marek

24. 11. 900 let rybníkářství na Pardubicku – Adolf Vondrka

Regionální muzeum v Chrudimi otevřelo malou výstavu věnovanou 500. výročí úmrtí Viktorina Kornela ze Všehrd a spolu s městem Chrudim chystá i přednášky o tomto spisovateli, právníkovi a mistru Univerzity Karlovy, který se v Chrudimi narodil.

Aktuální podrobné informace o celém projektu 500 let renesance ve východních Čechách najdete na internetové stránce www.vilem500.cz.

Zuzana Nováková, Pardubický kraj

Koňské tradice i kultura pěti evropských

zemí se představily na závodisti

Pardubice letos převzaly jedinečný titul Evropské město koní 2020 a jednou z nejvýznamnějších akcí letošní sezóny byl Evropský den koní pod záštitou sdružení EURO EQUUS, který probíhal současně s mezinárodní výstavou Koně v akci s podtitulem Koně v Evropě první zářijovou sobotu na pardubickém závodisti. V letošním ročníku jsme měli možnost nahlédnout pod pokličku všech členských měst zmiňovaného sdružení, jehož hlavním posláním je připomínat historické a kulturní dědictví chovu koní a podporovat udržení koňských tradic. Kromě Pardubic jste se na závodisti mohli seznámit také se španělským městem Jerez de la Frontera, portugalským mě-

stem Golegã, belgickým městem Waregem a polským městem Wrocław. Radnice připravila atraktivní program zaměřený nejen na koně, ale i kulturu, zvyky a gastronomii členských zemí. Jednotlivá města měla svůj vlastní stánek před hlavní tribunou, na kterém po celý den probíhaly dětské dílničky, ale i kvízy a degustace pro dospělé.

JEREZ DE LA FRONTERA, ŠPANĚLSKO
V programu oslav byly ukázky vysoké španělské jezdecké školy Alta Escuela v podání Veroniky Živnové za originálního doprovodu flamenco tanečnice Petry Pšeničkové, přičemž jezdčyně prošly výukou právě ve věhlasné královské

andaluské jezdecké škole v partnerském Jerezu. Dále workshop flamenca či flamencový koncert.

GOLEGÃ, PORTUGALSKO
Představení drezúr z Pyrenejského poloostrova uzavřel jedinečný koncert portugalské hudby a melancholického hudebního stylu fado v podání skupiny Camões house band. V nabídce byl i workshop s tematickým bílomodým zdobením portugalských dlaždic.

WROCLAW, POLSKO
Za Polsko se představili husaři ze skupiny East Riders, jejímiž členy jsou profesionál-

ní filmoví kaskadéři. Návštěvníci si mohli vyzkoušet také lukostřelbu.

WAREGEM, BELGIE
Belgický Waregem reprezentovali klusáci. Na programu byl také koncert belgického folkloru a dětské workshopy zaměřené na tradiční komiksy.

PARDUBICE, ČESKÁ REPUBLIKA
Diváci viděli sólovou drezúru a drezúru čtyřspřeží starokladrubských koní a mohli si vyrobit dostihové kloboučky pro děti i dospělé. Po celý den byl k dispozici simulátor kočárové jízdy z kladrubského hřebčína a také fotokoutek.

Škola i školka ve Svítkově voní novotou, stejně tak hřiště na Resslovce

Se začátkem školního roku se žákům svítkovské základní školy otevřely nejen dveře stávající budovy, ale i čerstvě dokončené bezbariérové přístavby objektu. Kmenové třídy tak díky ní přestaly být využívány jako družina, děti mají k dispozici odborné učebny a kapacita školy, která dlouhodobě nedostačovala, je navýšena. Díky přistavěným třem nadzemním podlažím tak škola mohla v novém školním roce poprvé otevřít hned tři třídy prvňáků. „Základní škola Pardubice-Svítkov funguje jako spádová škola nejen pro děti ze Svítkova, ale také pro děti ze Starých Čivíc, Lánů na Důlku nebo Opočínku. Za loňský rok přitom školu navštěvovalo 488 dětí, prostory byly maximálně využity, navýšení kapacity školy bylo pro nás hlavní prioritou. Škola získá moderní zázemí doplněné o řadu technologií, špičkové vybavení odborných učeben, elektronické tabule nevyměňuje, prostor tříd školních družin je dělitelný, v dopoledních hodinách může fungovat jako multifunkční gymnastický sál,“ informuje náměstek primátora pro školství Jakub Rychtecký s tím, že celkově je kapacita školy navýšena o 90 míst. Práce na přístavbě vyšly městský rozpočet na necelých 122 milionů korun včetně DPH, téměř dalších 10 milionů korun město investuje do vybavení přístavby nábytkem a počíta-

čovou technikou. Stavba, kterou pro město realizovala firma Marhold, odstartovala v prosinci 2018 a rozšířila stávající objekt o 1 100 metrů čtverečních.

Navýšení kapacity o pětadvacet míst, celkem tři nové pavilony s herníčkami, šatnami či přípravnou jídla. Takové zázemí přivítalo předškoláčky ve svítkovské školce Doubek. Nová, moderní budova MŠ Doubek s celkem třemi pavilony se nachází nedaleko plochodrážního stadionu, místo 50 dětí ji teď bude moci navštěvovat rovnou 75. „V původním a již nevyhovujícím objektu školky se nacházely dvě třídy o kapacitě 50 dětí, dalších 28 dětí navštěvuje odloučené pracoviště v Lánech na Důlku. Spolu s novou třídou, kterou budeme moci díky nové výstavbě v tomto školním roce otevřít, se nám tak podařilo navýšit kapacitu MŠ Doubek o 25 dětí na celkových 103. Když nebudeme počítat detašované pracoviště z roku 2007 ve Starých Čivících popkovičské mateřské školy Duha, tak je to první úplně nová samostatná školka postavená od revoluce v roce 1989 takzvaně na zelené louce. Její výstavba byla i vzhledem k rozšiřující se zástavbě nutná, je důležité myslet i do budoucna a zajistit našim obyvatelům dostatečnou občanskou vybavenost zahrnující také moderní

předškolní vzdělávání. Takto nějak by měla vypadat školka v 21. století, navíc je vybavena vlastní saunou, aby děti mohly relaxovat a pravidelně posilovat zdraví, pro podporu vývoje řeči malých předškoláků budou pedagogové využívat samostatnou logopedickou třídu,“ podotýká náměstek primátora zodpovědný za oblast školství Jakub Rychtecký. Celková částka ve výši více jak 63 milionů korun pokryla náklady spojené nejen se stavbou objektu, město za ni pořídilo veškeré vybavení včetně gastrotechnologie. „Děti budou mít v každém pavilonu k dispozici nejen hernu, ale také šatnu, sociální zařízení, přípravnu jídla či sklady hraček a matrací. Při přípravě projektu jsme navíc mysleli také na to, aby zde nechyběl ani dostatečný prostor pro venkovní aktivity, každá třída tak bude moci využívat zahradu či krytou terasu, která byla přistavěna u každého ze tří pavilonů. Co se nákladů týče, podařilo se nám na tuto investici získat výraznou finanční podporu ve výši 51 milionů korun z Integrovaného regionálního operačního programu, ze specifického cíle zaměřeného na zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení,“ dodává primátor Pardubic Martin Charvát, do jehož gesce spadá oblast majetku a investic.

ZŠ Resslova vstoupila do nového školního roku s novými odbornými učebnami a opraveným sportovištěm. Její žáci od tohoto školního roku mohou trávit hodiny tělesné výchovy na kompletně zrekonstruovaném sportovišti. To původní, které si děti pamatují z doby před koronavirovou krizí, bylo nejen prašné a z hlediska hygieny tak již nedostačující, původní povrchy jednotlivých hřišť byly navíc poškozené, s nerovným povrchem a nemoderní. Nyní žáci čekají hodiny tělesné výchovy na upravených sportovištích doplněných o nové sportovní vybavení. Na novém sportovišti je hned několik hřišť, dvě víceúčelová – ideální pro malou kopanou, nohejbal či volejbal, fotbalové hřiště s umělým povrchem, ale i dva úplně nové kurty na plážový volejbal. Díky použitým materiálům zde děti budou moci sportovat za každého počasí, takže si v rámci tělesné výchovy budou moci užít více času na čerstvém vzduchu.

Sportoviště vyšlo městský rozpočet na zhruba 7,1 milionu korun, zrekonstruované učebny fyziky, chemie či přírodopisu, dílny, ale i nové přípravné a kabinety přišly na 23,5 milionu korun, z toho dotace EU by měla pokrýt 10 milionů korun, dalších téměř 600 tisíc pak dotace ze státního rozpočtu. Projekt modernizace odborných učeben zahrnoval i přístavbu výtahu k objektu školy, takže budova je nyní bezbariérová.

Na nevyměněné karty na Senior taxi lze jezdit jen do konce října

V březnu skončila platnost karet opravňujících pardubické seniory nad 70 let věku k využívání taxislužeb za zvýhodněné ceny. Řidiči zatím neplatné karty akceptují, jejich tolerance ale v říjnu skončí. Lidé, kteří chtějí nadále využívat Senior taxi, si musí do konce října vyměnit starou kartičku za novou, kterou poznají podle žlutého podtisku.

„Máme vydaných 3 500 kartiček na Senior taxi, na které se jednotlivé jízdy zaznamenávají. Asi polovina jejich držitelů si však zatím kartičku vyměnit nepřišla,

přestože je měníme již od února tohoto roku. Přitom klient si nemusí nutně přijít pro novou kartičku osobně, mohou mu ji vyzvednout jeho blízcí na základě formuláře žádosti a plné moci,“ řekla Michaela Stránská z odboru sociálních věcí magistrátu s tím, že „prošlé“ kartičky je třeba při výměně vrátit. Ty, kteří si nový doklad opravňující k využívání zvýhodněného jízdného neobstarají, budou řidiči Senior taxi od listopadu odmítat. Kartičky, jimiž se senioři nebo držitelé průkazů ZTP či ZTP/P prokazují před jízdou řidiči Senior

taxi, je možno získat na odboru sociálních věcí magistrátu v ulici U Divadla, sídlící přechodně do listopadu ve 4. patře, kancelář číslo 418. Zde se také mění prošlé průkazky za nové.

Služba v Pardubicích funguje od poloviny roku 2018 a je určena seniorům nad 70 let a bez omezení věku také všem držitelům průkazů ZTP či ZTP/P s trvalým bydlištěm na území Pardubic. Vozidla jsou označena nápisem Senior taxi Pardubice se znakem města a ceny. Jedna cesta, tedy jízda jedním směrem, seniora nebo

držitele průkazu ZTP či ZTP/P vyjde na 25 korun včetně DPH, zbylou částku dopravci hradí město. Každý zákazník přitom může tuto službu využít maximálně čtyřikrát do měsíce.

Služba je mezi seniory stále oblíbenější. V průměru pardubičtí senioři využijí této služby, podle období, k sedmi až osmi stům jízd měsíčně. V roce 2018 absolvovali za půl roku 3 130 jízd, za rok 2019 už to bylo 9 318 jízd a letos zatím, přes omezení spojená s koronavirovou pandemií, už 5 990 jízd.

2. ABO koncerty „Pod Jezevčí skálou“

Říjnové abonentní koncerty Komorní filharmonie Pardubice lákají hned na několik železek v ohni. Světovou premiéru Concertina pro trubku a komorní orchestr Jana Kučery provede nejvýznamnější český představitel svého oboru, solotrumpetista Sym-

fonického orchestru Hlavního města Prahy FOK Marek Zvolánek, mimo jiné člen prestižního tělesa „Ten of the Best“, souboru složeného z deseti prvotřídních trumpetistů z celého světa. Mimořádně náročný part z pera skladatele a zároveň dirigenta Jana

Kučery zazní ve Zvolánkově podání v Sukově síni Domu hudby třikrát po sobě, a to 19., 20. a 21. října. Vedle Kučerovy skladby zazní ještě Rumunské lidové tance Bély Bartóka. Na závěr první části večera pak filharmonici provedou lyrickou suitu Pod Jezevčí skálou

jednoho z nestorů české filmové hudby, stále vitálního devadesátátníka Luboše Sluky. Po přestávce budou mít posluchači příležitost zhlédnout zcela nový snímek režiséra Patrika Ulricha Skromný klasik Luboš Sluka.

Vladislava Kopecká, KFP

Muzejní noc rozzáří devět muzeí, galerií a památek

Neobvyklé noční zážitky v muzeích, galeriích a dalších objektech čekají návštěvníky Pardubické muzejní noci. Ta se letos mimořádně koná v pátek 23. října od 17 do 23 hodin. Na atraktivní program a volný vstup lákají tradiční pořadatelé – Východočeské muzeum v Pardubicích na Zámku Pardubice, Východočeská galerie v Pardubicích na zámku a v Domě U Jonáše, Galerie města Pardubice, Výstavní prostor Mázhaus, Krematorium Pardubice, Museum Rosice nad Labem, Zelená brána, Letecké muzeum Ing. Jana Kašpara a letos poprvé také Muzeum kouzel.

Na co se můžete těšit? Třeba na jógu v krajině – vezměte si jógamatku a přijďte si do Východočeské galerie na zámku zharmonizovat tělo i duši pečlivě vybranými asánami a pohledem na krajinářské velikány ze sbírek (17 hodin). Poté můžete zůstat na zámku ve Východočeském muzeu na přehlídce dobové módy uplynulých sto let (18,30 hodin) a komentovanou prohlídku výstavy Věci vyprávějí – 140 let pardubického muzea (19 hodin) nebo virtuální procházku starými Pardubicemi na historických fotografiích (21,15 hodin). GAMPA láká na výstavu Fuga per canonem a kurátor-

skou prohlídku (18 hodin). Muzeum kouzel slibuje po celý večer „kouzlení na požádání“ či kouzelnické představení (20 hodin). Zelená brána zve na výtvarný projekt Vnitřně virtuální krajiny mladých malířů Terezy Balcarové a Patrika Rutkovského.

Mimoto zapojené instituce, mezi kterými se můžete nechat svést v historickém trolejbusu Škoda 9Tr a autobusu Karosa B731, pořádají koncerty, tvůrčí dílny a samozřejmě mají dveře dokořán do stálých expozic a aktuálních výstav. Podrobný program najdete na www.pardubickamuzejinoc.cz.

Kateřina Procházková, VČM

Exil slaví 20 let a stěhuje se

Pardubické neprofesionální Divadlo Exil slaví. Populární soubor letos čeká jubilejní dvacátá sezona. A slavit se bude ve velkém. „Pro naše diváky chystáme řadu premiér. Jako první to bude současná česká hra Lajka autora Davida Košťáka,“ prozrazuje principál souboru Tomáš Klement. „Jde o humornou, laskavou, ale i dojemnou hru, která vypráví příběh nejslavnější fenky Lajky, která v roce 1957 odletěla jako první živý tvor do vesmíru. Premiéru plánujeme na sobotu 5. prosince.“

Dalším novým titulem na programu bude autorská hra Útulek, kterou napsal herec Východočeského divadla Jan Musil, jenž bude tento vtipný sitcom v Exilu i re-

žirovat. „A když už máme letos to jubileum, rozhodli jsme se znovu nastudovat také jednu hru, kterou jsme uvedli v minulosti. Rozhodli jsme se oprášit úspěšnou komedii Dveře aneb pane, vy jste náhoda. Na našem repertoáru se znovu objeví po Novém roce,“ dodává principál Tomáš Klement.

Nejsou to ale jediné novinky, které Exil na sezonu 2020–2021 připravil. Tou nejvýraznější je stěhování do nových prostor. „Naskytla se nám možnost přestěhovat naše divadlo do krásných prostor pod Machoňovou pasáží. Hodně jsme to zvažovali. Ve stávajících prostorách v Havlíčkově ulici jsme zvyklí a jak my, tak i naši diváci to tam máme rádi, ale jak se říká – změna je život,“

podotýká Klement. „Nové prostory je ale nutné stavebně upravit. Musíme také pořídit nové sezení pro diváky, koupit novou techniku i mobiliář, vybudovat zázemí pro herce i diváky. Těch výdajů je řada a sami bychom to určitě nezvládli. Proto jsme na podzim vymysleli na crowdsurfingovém serveru hit-hit kampaň „Kup si svoji židli v divadle“, díky které nám naši diváci mohou přispět. S kampaní se bude pojít řada akcí v podání Exiláků i našich spřátelených souborů jako jsou Paleťáci, Divadlo Tří, dětské divadlo Týbrdo nebo pardubická kapela Donrvetr,“ dodává Klement s tím, že stěhování Exilu do nových prostor je v plánu na přelomu roku.

Městské divadlo uvede v říjnu dvě novinky

V sobotu 10. října se na Malé scéně ve dvoře uskuteční slavnostní premiéra napínavé hry Venkov, kterou roku 2000 napsal významný britský dramatik Martin Crimp. Inscenaci připravuje režisér Janusz Klimsza. Hra vypráví o lékaři a jeho ženě, kteří opustili Londýn a odstěhovali se na venkov, aby unikli před shonem, hlukem a všudypřítomnou agresivitou. V malebné krajině nedaleko zdi Hadrian's Wall si vybudovali rodinný dům a začali žít obklope-

ni přírodou. Richard jezdí za svými nemocnými na odlehlá místa po celém obvodu. Časem se ale ukazuje, že Richard a Corina nemohou na venkově nalézt klid, protože pouhým vystěhováním z určitého prostoru a jeho stereotypů neuniknou před svou minulostí. Velké herecké příležitosti ve hře našli Petra Janečková, Martin Mejzlík a Veronika Malá.

Premiéra se bude výjimečně konat mimo předplatné vzhledem k nastalým

změnám kvůli covidové epidemii. Premiéroví abonenti však o tento titul nepřijdou, uvidí ho v průběhu stávající sezóny.

Druhou novinkou je scénické čtení a divadlo ji uvede v rámci cyklu INprojekty na své komorní scéně. Režisérka Alexandra Bolfová zde nastuduje text německého dramatika Wolframa Hölla My jsme tři – původně dubnová premiéra je přesunuta na 26. října.

Radek Smetana, PR manažer VČD

Mistři České republiky v jachtingu 2020 jsou z Pardubic

Eliška a Jan Richterovi ze Srchu, reprezentanti sportovního klubu YC Pardubice, se stali koncem prázdnin mistry České republiky v jachtingu v lodní třídě RS Feva po rok 2020. Svého úspěchu dosáhli

v mezinárodním čtyřdenním závodě The Crown Cup v Černé v Pošumaví, který byl zároveň i mistrovstvím České republiky v jachtingu. V konkurenci 34 špičkových českých i zahraničních posádek, větru

o síle 3,5 až 8 m/s a rozmanitém počasí na krásné přehradě Lipno tak skvěle prokázali, že trpělivá a často i náročná trenérská práce jejich otce Jana Richtera nebyla zbytečná. Gratulujeme!

Dotace na obnovu památek

Město Pardubice v roce 2021 opět podpoří prostřednictvím Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón opravy domů v historickém centru. Do začátku listopadu přijímá od majitelů plánujících opravu domů v památkové rezervaci dotazníky, které zároveň plní funkci žádosti o tyto dotace. Vlastníci památkově chráněných objektů čerpají dotace z programu na obnovu památek již řadu let. Pokud chtějí čerpat dotace na obnovu památek v roce 2021, musejí doručit vyplněný anketní dotazník (včetně příloh) programu na podatelnu magistrátu na Pernštýnském náměstí do 5. listopadu 2020 do 17:00. Anketní dotazník je ke stažení na stránkách města, případně je k vyzvednutí v kanceláři oddělení strategického rozvoje města, telefon: 466 859 475. Povinnými přílohami jsou barevná fotodokumentace současného technického stavu památky, která se váže k akci obnovy + celkový snímek památky (nepřikládat CD), závazné stanovisko dotčeného orgánu státní památkové péče k rekonstrukci objektu, k akci obnovy většího rozsahu (s celkovými ročními náklady 1 mil. Kč a více) je potřeba doložit propočet nákladů projektanta anebo stavební firmy, včetně DPH. Z rozpočtu musí být patrné, kdo jej zpracoval, jinak nebude akce započtena.

Podzim v Mázhausu

Od 20. října bude návštěvníkům Mázhausu zpřístupněna nová výstava s názvem „Krajina, stromy, tvary“. Představí se umělecká skupina „2. nástupišť 2. kole“, která vznikla v roce 2016 jako volné sdružení výtvarníků. V pardubickém Mázhausu svá díla vystaví Miroslav Janošik a Tomáš Hájek. Návštěvník si bude moci prohlédnout fotografie, tisky a řezby inspirované krajinou. Výstavu navíc doplňují dřevěné objekty s přírodní tematikou a nechybí ani dílo, které je věnované přímo Pardubicím. Součástí projektu bude tvůrčí dílna s autory, která se uskuteční v podvečer 23. října u příležitosti konání Muzejní noci 2020. Více na www.mazhauspardubice.cz.

Chraňte sebe a své blízké!

Zůstaňte doma, pokud se necítíte zdravotně dobře. V případě pochybností se můžete obrátit na informační linku Chytré karantény **1221**.

Pocítujete-li na sobě příznaky charakteristické pro onemocnění Covid-19, ihned telefonicky kontaktujte svého praktického lékaře.

Dodržujte pravidla osobní hygieny, myjte si ruce teplou vodou a mýdlem a používejte dezinfekci.

Roušku mějte vždy u sebe a používejte ji všude tam, kde platí mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví nebo nařízení krajské hygienické stanice. Doporučujeme roušku používat i na jiných místech s vyšší koncentrací osob.

Dodržujte vždy minimální doporučený dvoumetrový odstup od ostatních.

Je-li to možné, platte bezkontaktní kartou nebo mobilním telefonem.

- Do odvolání je povinné nosit roušky ve všech vnitřních prostorech staveb (mimo bydliště nebo místa ubytování) a v prostředcích veřejné dopravy.
- Do odvolání také platí zákaz návštěv v pardubické nemocnici (na doprovod u porodu se tento zákaz nevztahuje) a v pardubických domovech pro seniory.

TESTOVÁNÍ

- Nemocnice Pardubického kraje nabízí odběry pacientů s příznaky a podezřením na nákazu koronavirem na čtyřech stacionárních odběrových místech, a to v Pardubické, Chrudimské, Litomyšlské a Orlickoústecké nemocnici. Z důvodu snížení epidemiologického rizika a zvýšení komfortu pro pacienty byl vytvořen rezervační formulář. Na odběry je možné se objednat pouze jeho prostřednictvím, pacient se musí registrovat na konkrétní den a hodinu.
- V Pardubicích je možné se nechat otestovat také v Medila Drive-in ve Štrossově ulici a Laboratořích lékařské genetiky na boční straně polikliniky Kolf na Masarykově náměstí (na obou místech pouze přes rezervační systém).

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE

- Infolinka Krajské hygienické stanice Pardubického kraje: 602 730 251, linka je v provozu v pracovní dny od 14.00 do 19.00 hodin, o víkendu od 9.00 do 19.00 hodin.

www.khspce.cz

koronavirus.mzcr.cz (mimořádná opatření)

www.pardubickykraj.cz/koronavirus

www.pardubice.eu/koronavirus

Seniorcentrum

7. 10. 14.00 Infarkt myokardu, přednáší Jan Pospíchal

26. 10. 14.00 Videoprojekce J. Nováka: „Tunisko 2020, 1. část“

29. 10. 10.00 Promítání pro seniory v kině CineStar: „Šarlatán“

Uvedené akce v Seniorcentru se budou konat pouze za dodržení všech bezpečnostních pravidel. Vzhledem k opatřením posouváme termín Týdne pro seniory – všechny akce, které se v říjnu měly konat v rámci Týdne pro seniory, se uskuteční v náhradních termínech v roce 2021.

Skoro všechno nej

Hvězdný lesk měl zářivý křest knihy Skoro všechno nej, jejímž autorem je moderátor, zpěvák a frontman populární hudební formace Pirate Swing Band Jiří Ševčík. Ten ve své knižní prvotině s notnou dávkou humoru a sebeironie popisuje svůj život od 80. let přes divoké „devadesátky“ až po přelom milénia na koncertních pódiích či ve studiu, a to doma i v zahraničí. To všechno v několika rolích – trumpetista, dirigenta, moderátora, zpěváka a PR manažera hvězd. Otevřenou zpověď Jiřího Ševčíka, jemuž se poštěstilo pracovním potkat skupinu Queen, George Michaela, Eltona Johna, Davida Bowieho, ale také třeba Karla Gotta, Jiřího Suchého a další legendy, pomohli uvést do života vzácní hosté. Knihu je možné koupit v pardubickém infocentru a v knihkupectví Kosmas, Mozaika a Ambra. Více na www.jirisevcik.cz.

Novinky z GAMPY a Devětadvacítky

Ve čtvrtek 8. října v GAMPĚ slavnostně zahájíme předposlední z výstav letošního cyklu, který propojuje ústřední motto relativita. V prostorách galerie budou k vidění malby-hologramy umělkyně Gabriely Těthalové, která před studiem malby absolvovala matematiku. Právě matematické vzdělání bezpochyby ovlivňuje způsob jejího uvažování i vlastní malířskou tvorbu. Těthalové autorskou přehlídku pro naši galerii připravila kurátorka a teoretička Eva Skopalová. V Pardubicích půjde o vyvrcholení jejich několikaleté spolupráce, kdy prostřednictvím trojice výstavních projektů společně uvažovaly

o povaze čísla v rovině, v prostoru a v portu podle tradice Artes liberales, stejně jako o průnicích malby s básnictvím, dějinami a hudbou. Na vernisáži výstavy nazvané Fuga per canonem vystoupí speciální hostka: česká skladatelka, hudebnice a performerka Lucie Vítková, trvale usazená v New Yorku. Výstavu jako vždy obohatí série doprovodných programů, zejména Pardubická muzejní noc (23. října od 17 do 23 hodin).

Divadlo 29 se 7. října zapojí do celorepublikové akce Noc literatury, která si klade za cíl prezentovat překlady nové evropské litera-

tury. Hned následující den začne přeložená pardubická část mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět 2020.

Zdivočelí koně je nový projekt zpěvačky Moniky Načevy. Ke zhudebnění si vybrala samizdatové básně z 60.–80. let minulého století od umělců, kteří byli pronásledováni komunistickým režimem. V neděli 11. října se v Divadle 29 kromě Zdivočelých koní představí i velký songwriterský talent, teprve sedmáctiletá hudebnice Amelie Siba.

Vídeňský král contemporary church music Dino Spiluttini a zástupce silné egyptské

hudební scény Omar El-Sadek aka QOW jsou hlavními hosty společného večera 16. října. Na noční taneční rozjímání, projekt Monst-rum And Here I Am Blind v podání souboru Divadla Continuo Sary Bocchini se můžete těšit 20. října.

Nový kvartet amerického basisty Mikea Parkera se vyznačuje ryzí energií rocku, pestrostí avantgardy, citlivostí klasiky a harmonií moderního jazzu. Renomovaný newyorský hudebník se svým bandem navštíví Pardubice v pátek 23. 10. Dalším představením je Čtvrtá opice divadla Handa Gote. Technologické mystérium uvedeme v úterý 27. října.

Křížovka o ceny

V době módy parforsních honů začaly do Čech přicházet zprávy o koňských dostizích v Anglii a již v říjnu 1842 se v Pardubicích konaly první překážkové dostihy. V roce 1856 pardubická radnice povolila stavbu závodiště a postoupila Spolku českých pěstitelů koní pozemky, na kterých mělo závodiště vzniknout. Zakladatelem a velkým podporovatelem českých dostihů byl hrabě Oktavián Kinský. Po založení britské **TAJENKA** v Aintree se staly dostihy módní záležitostí a v roce 1874 přišel Český závodní spolek s nápadem uspořádat podobně významný a obtížný dostih i v Pardubicích.

Znění tajenky nám posílejte do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2.

Tajenka z minulého čísla: **STEEPLE-CHASE**. Výhercem se tentokrát stal pan Jan Kropáč. Cena je připravena k vyzvednutí po e-mailové / telefonické domluvě na radnici na Pernštýnském náměstí.

AUTOR: JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	SOUPEŘ	PODNOS	INICIÁLY PREZIDENTA ZÁPOTOCKÉHO	NAVLAHAT DEŠTĚM	Pardubice	PLYNNÝ UHLOVODÍK	SYMETRÁLA	ZNAČKA SODÍKU	Pardubice	NEMOCNÍ LIDÉ	ODSUNUTÍ	ČIŠTĚNÍ ODĚVŮ V PRAČCE
TURISTICKÉ OBYDLÍ					TUZEXOVÁ POUKÁZKA				TŘÁSNOVÝ SMETÁK			
OKO POUŠTĚ					ZÁMOŘSKÁ VELMOC				ZKRATKA ADRESY			
					OTOK				OPLOCOVATI			
ZKRATKA KILOCYKLU			VYSNĚNÝ CÍL					ŘADRA				
			OBEČ NA MLADO- BOLESLAVSKU					TORZE				
Pardubice	DĚTI DĚTÍ	DŮLEŽITÁ TEKUTINA					ROH NA HLAVĚ MĚČOUNA					
		DRUH SÝRA					NAŘÍKAVÍ					
TAJENKA												
NA ŽÁDNÉ MÍSTO						LIDSKÉ SMYSLY					PAPOUŠEK	LENÍK
						FOTBALOVÝ ÚDER						
OZNÁMIT ÚŘADŮM					POPRAVČÍ					INICIÁLY MAL. MUCHY		
					SLEPIČÍ CITOSLOVCE					ELEKTRON- VOLT		
CELOSTÁTNÍ ANTROPO- LOGICKÉ VÝZKUMY				KUJNÝ NEROST				DOMÁCKY TEREZA				
BÝVALÁ ZNAČ- KA KVALITY				OPIČÍ				JMÉNO TRENÉ- RA HLINKY				

Svátek památek opět přilákal tisíce

návštěvníků

Druhý zářijový víkend patřil v Pardubicích milovníkům historie a památek. Devatenáctého ročníku Dnů evropského dědictví se zúčastnilo zhruba 3 500 lidí. Je to sice méně než v loňském roce, ale vzhledem k letnímu počasí a epidemiologické situaci, související s šířením koronaviru, to organizátoři považují za úspěch.

„Letošní ročník provázela smůla. Kromě toho, že návštěvníci museli mít ve vnitřních prostorách při prohlídkách roušky, s ohledem na koronavirus a dodržení hygieny musel být snížen počet účastníků ve skupinkách při prohlídkách pivovaru a k dovršení všeho pár dní před akcí došlo k havárii vody a do katakomb pod kostelem Zvěstování Panny Marie, které jsou vždy hodně navštěvované, natekla voda a nemohly být zpřístupněny,“ konstatovala Jana Fiedlerová z oddělení kultury pardubického magistrátu.

Tradičně se velkému zájmu těšila Larischova vila, kam návštěvníky přilákala možnost prohlédnout si nově zrekonstruované prostory, vysokou návštěvnost měl i pardubický zámek, kde byla mimo jiné volně přístupná nová expozice S.K.L.E.M. Úspěch měla i letošní novinka – komentovaná prohlídka Knihovnického centra u Vokolků na Příhrádce, ale také přednáška historika Františka Šebka věnovaná 400. výročí bitvy na Bílé hoře i přednáška ke 100. výročí továrny na výbušniny Explosia, na niž Martin Vencel přinesl kromě řady informací i několik zajímavých exponátů včetně semtexu.

Dny evropského dědictví jsou významnou celoevropskou kulturně poznávací, společenskou a výchovnou akcí. V České republice se konají pravidelně od roku 1991, od roku 1998 je jejich hlavním garantem Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska.

V Pardubicích se Dny evropského dědictví konají od roku 2001. Možnosti vstoupit do míst, kam se návštěvníci běžně nepodívají, a vyslechnout fundované komentáře odborníků každoročně využívají tisíce lidí. Zhruba třetinu návštěvníků tvoří „přespolní“. Do Pardubic přijíždějí zejména z Prahy, Chrudimi a Hradce Králové.

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Mědirytina zachycující pražskou defenestraci 23. V. 1618 podle Merianova souboru *Theatrum Europe*, díl I. z r. 1633 (reprodukce archiv autora).

Mezi historickými výročími letošního roku vyčnívá kulatých 400 let od bitvy na Bílé hoře. Ta je bezesporu významným milníkem v českých dějinách. Měla i významné konsekvence v dějinách Evropy. To, co bezprostředně po ní následovalo, se totiž stalo katalyzátorem mezinárodních konfliktů, nazývané historiky třicetiletou válkou. Usoudil jsem, že nebude na škodu si také v Toulkách připomenout dopad Bílé hory na historii našeho města aspoň v několika drobných příbězích.

Je všeobecně známo, že 8. listopadu 1620 došlo na Bílé hoře u Prahy k bitvě, v níž nad vojskem českých stavů a krále Fridricha Falckého zvítězilo vcelku překvapivě vojsko císaře Ferdinanda II. Habsburského společně s vojskem tzv. Katolické ligy. Toto jen asi dvouhodinové střetnutí nemuselo ve válce vzbouřených českých stavů proti habsburskému císaři z vojenského hlediska znamenat nic zásadního. Když se ale Fridrich Falcký rozhodl hned po bitvě opustit Prahu a pokusit se organizovat boj s nepřitelem ze Slezska, povstání se zhroutilo. Druhý den po bitvě se Praha vzdala a stavovští předáci, kteří nedoprovázeli krále Fridricha nebo neutekli, se vítězům vydali na milost a nemilost. Vítězům se tím pádem podařilo zakrátko opanovat téměř celou zemi a nastolit nové pořádky.

Nyní poražené povstání českých stavů proti císaři Matyášovi (pokračovalo poté proti jeho nástupci Ferdinandu II.) vypuklo v květnu 1618 defenestrací místodržících z oken Pražského hradu. Podle historiků to byl zároveň začátek třicetileté války. Defenestrací se stavovská opozice symbolicky rozešla s vládnoucí dynastií Habsburků a to byla zápleтка evropského dopadu. O co tehdy šlo? Od poloviny 16. stol. se stupňovalo napětí mezi zastánci tradičního katolického náboženství a stoupenci reforma-

ního proudu (protestanté) představovaného luterským vyznáním a dalšími náboženskými směry, z nichž ještě zmíníme aspoň kalvínství. Náboženské rozpory katolictví a protestantství místy přerůstaly až v ozbrojené střety a v otevřené násilí. Musíme si uvědomit, že náboženství a víra měly v životě tehdejších lidí zásadní význam, prostupovaly celým jejich životem. Člověk je na světě z vůle boží a jeho touhou je věčné spasení duše po smrti. Dosáhnout toho mohou jenom ti, kdo se srovnávají s Kristovým učením (se svatým Písmem), žijí spravedlivě a dodržují stanovený řád, osvědčené rituály. Spolehlivým průvodcem na této cestě byla církev. O její věrohodnosti ale reformátoři začali pochybovat a formulovali nové (jiné) zásady. Náboženské přesvědčení determinovalo společenské vědomí a obhajoba správnosti tě či oně cesty ke spáse se stávala čím dál více politikem. Správné vyznání bývalo leckdy legitimací k dosažení společenského postavení a k moci.

České země byly tehdy na rozdíl od mnoha jiných zemí nábožensky vcelku tolerantní. Začalo se to měnit od přelomu 16. a 17. stol., když Rudolf II. zintenzivnil ve svých zemích prosazování katolické víry proti kacířskému protestantismu, které ale vyznávala většina obyvatel, byť z několika náboženských směrů. Šlechtické protestantské opozici se

v příhodné politické situaci podařilo v r. 1609 donutit Rudolfa II. k vydání Majestátu na náboženskou svobodu. Radikální křídlo katolické strany zpochybňující legitimitu Majestátu vyhledávalo příležitosti jeho paralyzování. Sbor defensorů bdící v zastoupení protestantů nad dodržováním Majestátu začal stále častěji jednat o stížnostech na jeho porušování. Když snahu defensorů o zjednání nápravy císař Matyáš ve Vídni odsoudil a pohrozil represáliemi, rozhodlo se několik radikálů využít příležitosti sjezdu protestantských stavů v květnu 1618 v Praze (císařem zakázaného) a zinscenovali „soud“ nad dvěma nenáviděnými místodržiteli, končící jejich defenestrací. Byla to vzpoura proti panovníkovi a už nešlo ustupovat.

Jak se k povstání stavěli obyvatelé Pardubic? Lapidárně řečeno: vesměs kladně. Město bylo centrem komorního panství, což znamenalo soukromý majetek panovníka. V životě obyvatel města hrála důležitou úlohu postava duchovního správce fary, vesměs zároveň působícího ve funkci děkana. Na výběr vhodného kněze měl rozhodující vliv patron, majitel panství, zde tedy panovník (resp. jím zmocnění úředníci). Vybraného kněze potom dosadila arcibiskupská kancelář, neshledala-li u kandidáta závažné překážky pro výkon správce fary. V případě nekatolických kněží tuto funkci v Čechách plnil úřad tzv. dolní konzistoře v Praze. Zvláštností Pardubic bylo, že r. 1512 městu vydal Vilém z Pernštejna městské zřízení a v něm postoupil městské radě právo svobodně si vybírat duchovního správce fary. Dodejme ještě, že při nastoupení nového panovníka byla vždy královským a komorním městům potvrzována jejich privilegia. Usilovaly o to (někdy s obtížemi) i Pardubice. Bez mála sto let Pardubičtí dosazovali na zdejší faru podle náboženského přesvědčení naprosté většiny obyvatel kněze potvrzovaného dolní konzistostí, který jim podával svátost oltářní „pod obojí způsobou“ (tj. i krev Páně z kalicha, což byl důležitý znak protestantské víry). Jenomže r. 1602 Rudolf II. postoupil své patronátní právo ke královským městům a komorním panstvím pražskému arcibiskupovi, aby podpořil jeho snažení prosazovat katolickou víru v zemi.

Pardubičtí přes spory s arcibiskupskou kanceláří o kompetenci při výběru vhodného kněze docela úspěšně čelili rekatolizačnímu tlaku s využitím zmíněného pernštejnského privilegia. Za děkana Tomáše Kropáčka dokonce došlo někdy v letech 1610–1614 v kostele sv. Bartoloměje k obrazoboreckému převratu

v duchu kalvínské víry. Odstraněny byly sochy a obrazy svatých a další bohoslužebná výbava. Katolický kněz, který si na to později stěžoval, mj. popisoval, že např. „kříže ve všem kostele ani nad oltáři žádného není, ale hlavy zubrové černé, ty místo kříže na vrchu oltářův okrasu dávají.“

Rekatolizační tlak vůči Pardubickým výrazně zesílil od r. 1615. Na faru začal arcibiskup dosazovat vzdor pernštejnskému privilegii i Majestátu důsledně katolické duchovní. Město se bránilo tím, že neposkytovalo nechtěnému knězi jinak obvyklé finanční a naturální příspěvky a ten se dostával do ekonomicky těžké situace. Obyvatelé některým z nich vyjadřovali nepřátelství. Tak např. kněz Tomáš Bohatko si arcibiskupovi stěžoval (1616), že ho konšelé vyzvali, ať opustí město, a když tak neučinil, druhý den se srotl u děkanství povykující dav a někdo mu přede dveře vyklopil sud s fekáliemi. Lidé chodili do kostelů v okolních vesnicích, kde sloužili ještě nekatoličtí kněží. Naproti tomu někteří katolíci radikální pardubičtí kněží dokonce odmítali při pohřbech kropit hroby nekatolíků. Hejtmán panství upozorňoval arcibiskupa, že při takovém postupu ve městě reálně hrozí vzbouření (1617). Městská rada si stěžovala, že v důsledku uplatněného způsobu obsazování funkce děkana se tu za jediný rok (1616) vystřídali tři kněží a ten čtvrtý je prý ještě horší. Když se stalo, že fara zůstala v r. 1617 nějaký čas neobsazená, hejtmán panství s pomocí okolních kněží zorganizoval v Pardubicích procesy při svátku Božího Těla. K účasti vyzval městskou radu, ale potom si stěžoval, že na ni reagovali jen tři z dvanácti konšelů. Primátor, purkmistr ani ostatní radní „se neukázali než někteří z voken jako sysel z díry, račte vodu pustiti, ani klobouk z hlavy nesmeknouc, vykukali... Též také v páteční den ne pokoutně, ale zjevně maso žerou, jedni druhým posílají, a to všecko na truc nám lidem katolickejmu.“

Když se v Praze ustavila po defenestraci z května 1618 povstalecká vláda defensorů, jedním z prvních jejích rozhodnutí bylo vypovězení jezuitů ze země. Pardubická městská rada hned na to sdělila tehdejšímu katolickému děkanovi Matouši Apianovi: „Poněvadž J.M. stavové ráčili všecko sektu jezovitskou z tohoto království vypověděti a Vy ste mistrem jezovitským, tedy nechceme Vás tu déle trpěti.“ Nepomohlo ani, když se Apian bránil, že jezuitů není. Ve městě zavládlo jistě uspokojení, ale sotva kdo tušil, kam to všechno povede.

František Šebek

